

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 3 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
4-hatásos pont sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 10 fillér.
Nyitár pont sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, január 13.

Mal számunk főbb közleményei:

Tisza támogatja Khuen-Héderváryt.
Elbocsátották az Operaház kardalóit.
A meggyilkolt ügyvéd.
Elfogták Csekonics gróf szélhámosát.
A báró tolvaja.
Ravaszágok.
Bűnvizsgálat egy aradi asztaltársaság ellen.
A nőcsábító kabarét-Ifju.
Morzsák.

Egy szobor.

Arad, január 12.

Bebizonyosodik, hogy az események, s azok hősei csak az idők bizonyos távolából ítéltetők meg, a minthogy az épület kolosszusok is csak úgy szemlélhetők meg teljesen, ha messziről nézünk rájuk. Az évek távolodásával megváltozott a közvélemény a szabadelvűpárt, annak cselekvései, s annak történelmi hivatása felől. Három-négy éve sincs, amikor politikai vétség volt, ha valakiről kiderítették, hogy a szabadelvűpárt maradéka, s hazafias ötletnek vették volna, ha valaki azt javasolja, hogy a szabadelvű-pártiakat huszonöt évre ki kell rekeszteni a politikai jogokból.

Ma már más a vélemény. És ez a vélemény ásta ki a múltból a szabadelvűpárt alapítója, Tisza Kálmán emlékezte iránt tartozó kegyeletet, megbecsülést. Néhány hét óta, minden különösebb akció, lendületes fölhívás, állandó ösztökélés nélkül újból megkezdődnek az adakozások Tisza Kálmán szobrára. Egy fővárosi napilap

hasábjain napról-napra érdekes számok jelennek meg. Tíz és száz koronákat nyugtáznak Tisza Kálmán szobrára, mind erősebben gyülekezik halomra arany s — lehet — igen rövid időn belül már a generális érbeöntött alakja fog beszélni annak az embernek a halhatatlanságáról, aki tizenöt éven át tartotta kezében a magyar nemzet sorsát.

Lehetetlen szó nélkül megállani ezeknek az adakozásoknak a megújulásánál. Valami nagyszerű felszabadulást jelentenek ezek a fillérek. Mintha újból szárnyaira keltek volna mindazok az érzelmek és gondolatok, amelyek benne gyökereztek a magyar nemzet tudatában, amelyeket azonban szomorú kormányzati esztendő elnémitottak és bilincsekbe vertek. Ez természetes is. Tisza Kálmán nevével a kiegyezés után fellélegző Magyarország liberáliszmusa bontakozik ki s az ő működésével fejlődött, szaporodott és izmosodott ez a liberáliszmus, hogy három évtizeden át alkotó eleme legyen Magyarország fejlődésének és civilizálódásának. Amikor ezt a szellemet a koalíció megszületésével agyon-tiporta a reakció, akkor össze kellett zuzni vele Tisza Kálmán nevét, nagyságát és glóriáját is. Valóban: Tisza Kálmánról soha nem esett olyan kevés szó, mint az elmúlt négy esztendőben. Azt kellett hinnünk, mintha a geszti sir nemcsak a generális hamvait, hanem nagy nevének emléket és lángelméjének alkotásait is magába zárta volna. A nemzetre reá-

feküdt a reakció gigászi fergétege: félelem, kishitűség és meghunyászkodás fogta el azokat is, a kik azelőtt bátran és meggyőződésük sugallata szerint hódoltak meg a liberális politikának. Csak kevesen voltak, a kiket nem tudott sem elkábitani, sem elnémitani a klerikális éjszaka sötét és fojtó levegője s a kik igyekeztek nyíltan is ébrentartani a liberális gondolkodást és a szabad politikai eszjárást Magyarországon. Ezeknek a keveseknek az ereje azonban gyöngye volt ahhoz, hogy az egész országnak szinte delejes megbénulását eloszlassa s némaságát felszabadítsa.

De hittek és bíztak benne, hogy a liberalizmus mindent túlélő szellemét nem lehet örökre boszorkányos álomban tartani. És amikor most újból megindulnak az adakozások Tisza Kálmán szobrára: ennek a nagy és törhetetlen hitnek legszebb beteljesülését látjuk. A lelkek felszabadultak a reakció bilincseiből s a szívek ismét megnyílnak a magyar nemzet igazi nagyságai előtt. Az álpróféták hanyatlása felettzengő hozsanna csendése hallatszik ki a szobor költségeinek guruló arányaiból. Öröm, ujjongás és halleluja, hogy a nemzet kijózanodhatott a lidércnyomásból, hogy megszabadulhatott a sötét-ségtől s ismét megtalálta önmagát akkor, amidőn újból liberális szellem lengedezését érezheti maga körül. Szinte bűnbánó áldozásnak tűnik ez föl a magyar intelligencia részéről, amely felrissülését, megerősödését és

Az új menyecske.

Irta: Kanizsal Ferenc.

Beálltak a korán kezdődő őszi estvék. Az emberek megrövidítették a hivatalos órákat; — spórolni kell, az ebatta, a városi petróleummal, mert szót emelnek majd a görhegrófok, a tarhonyabárók és a városi képviselő egyéb parasztjai, a mezei hadak és a népszerűséget hajhászó fiskális-képviselők. No. Ezért is célirányos már négy óra után átkullogni a városházáról a nagykorosmába. Szerencsére nincs messze. Ep áttalenne van. Meg aztán pártolni kell a korosmárost. Pártolni, támogatni, mert — egyebek közt — így kívánja ezt a felebaráti érület.

Persze, ugy-e, ha Svájcban pártfogolják a tengerészeket, ezt megértjük; nincs ott tenger, nincs tehát keresete sem a sósvízhez nevelt polgártársnak. Avagy, ha a Hortobágyon istápolmán egy odakönszeredett azögedi halászt. Hol halászszerék ott, az istenadta és miből éljen, ha egyebhez nem konyit? Nincs is szebb dolog, mint a sorsüldözött embereknek hönuk alá nyulni, nehogy megroskadjanak. Hanem azt sohasem tudtam véges elmémrel felfogni, hogy Bácskában, ahonnan a bornemissza-embert rövidesen menesztik, mint a társadalmi egyensúlyt veszélyeztető gyanús indigénát, nos, hogy éppen Bácskában jelszó, hogy pártoljuk a szegény korosmárokat. A manó érti! (Vala-

hogy így vagyunk a színészek pártolásával is, pedig övék az ország, a dicsőség és a hatalom. Ha a színésznek rossz kedve van, busul és töpreng egy egész ország.) Egy kicsit kitérek ugyan a mesém utjából, de csak elmondom már, ha itt tartok, hogy egyszer, vasárnap délután borzasztó jégeső kerekedett, mely elpusztította a szőlőt, a gyümölcsöt, a búzát.

— Jaj, a szegény Obrád bácsi! — mondta valaki — ez a rossz idő elmosta a tűzoltók majálisát. Pedig arra számított, hogy kimér vagy harminc akó bort.

A szegény Obrád bácsi, már sejtek, a korosmáros. Teljes nevén: Milutinovity Obrád. (Egyébként éltesse az Isten.) Csak öt sajnálták. De azokat, akiknek egész esztendei élését verte pocsékká a jégeső, senki sem sajnálta. Sőt senki sem gondolt rájuk. Csak én, mint altruista, pedzettem ilyesmit, felsóhajtván az Egek Urához, hogy bár az én haterzer holdas birtokomat verné, vagy akár döngetné már el a jég. (Hát addig várhatunk egy csöppet atyámfiai. Ugy lehet, meg sem érjük.)

No, mondom, a korosmáros az első ember. Pártolni kell, mint valami művészt. Aminek — nini — van is teteje, hiszen ő méri, literenként, az illuziókat. Egy-két-kilenc deci a jóféle buccai sillerből és jegyző uralom viseltes adomái új fényt kapnak; a patikáros korlátoltsága meglepő elmésség gyanánt

szikrázik; és az irnok gazdag embernek képzelet magát; gyáva felszagságát leveti kopott kabátjával együtt és ingujjban táncol, égő gyertyák közt a fehér asztal tetején. Erdemes igyekezet tehát, (korán esteledvén amugy is) mielőbb elszökni a hivatalból; ha már világítás kell, hadd fogyjon a korosmáros petróleuma, ne a városé. A város, mint erkölcsi testület (ezt a színes kifejezést Kétágu Jóhart Mihály városi képviselő szokta zengetni a közgyűlésben) szerfölött takarékos. Hiába felebbezték Ponciustól Pilátusig, a járványkórhatást, kint a nyomáson — mindjárt a birkalegelő mellett — muszáj volt fölépíteni. A miniszter ebben az egyben nem engedett a negyvennyolcból, hanem a képviselőt, hogy ezt a terhet nem bírta levenni a város válláról, aligha választják meg megegyeszer. Hát be kell hozni valamit a városháza világításán, a kakas csipje meg.

Én nem mondom, hogy a város érdemes elöljárói és tisztviselői valami nagyon haragudtak volna a spórolás illetőn fajtájáért; sőt épen azt mondogatom, hogy örömet szőttek át a nagykorosmába, délután fél öt óra tájban. De inkább hamarabb, mint később.

A közigazgatási asszonyok, szegénykék, ők nem örültek tulságosan. Mert addig buncut az ember, amíg meleg; mindig a korosmában lóg, ha csak odabent nem kell lennie a városházán. Én tudom, hogyha a közigazgatási asszonyokon

domináló hatalmát Tisza Kálmánnak köszönheti s mesteréről, egyik legnagyobb apostoláról, négy esztendő alatt vétkes gyávasággal elfelejtkezett.

Aki Tisza Kálmán szobrára áldoz, az a liberális politika új hajnalhasadását üdvözli. És Tisza Kálmán ércalakjával annak a megpecsételését óhajtja, hogy Magyarországon csakis abban a szellemben lehet kormányozni, mely a szabadelvűség diadaláért küzd, dolgozik s ezzel a diadalal látja betetőzőttné Magyarországot boldogulását.

Tisza támogatja a Khuen-kormányt.

Új választások előtt.

— Fővárosi tudósítók telefonjelentése. —

Arad, január 12.

A válságban történt fordulat: az, hogy a király Khuen-Héderváryt miniszterelnökké designálta; az érdekes események egész sorozatát nyitotta meg. Khuen hívására ugyanis ma megjelent Budapesten Tisza István gróf és hosszasan tárgyalt az új miniszterelnökkel. Khuen arra kérte Tiszát, támogassa őt törekvéseiben. Tisza gróf ezt határozottan megígérte. Ugyan nem lép akcióba, de erkölcsileg kész támogatni Khuent. Ugy látszik azonban, hogy Tisza passzív magatartása nem állandó jellegű és nem lehetetlen, hogy a választások idejére hatvanhetes tömörülésre indít akciót. Hogy a régi hatvanhetesek szívvél lélekkel támogatják Khuent, az kiderül abból is, hogy Lukács, meg Hieronymi tárcát vállalnak a kabinetjében. Lukács pénzügyi, Hieronymi pedig kereskedelmi miniszter lesz. Ez tény. A többi tárcák betöltésére vonatkozó hírek csak találgatások. Khuen a kabinet listájával vasárnap Bécsbe megy és hétfőn már az egész kormányt kinevezi a király.

Mai hireink ezek:

fordulna a dolog,ők reggel nyolctól egyfolytában éjjelig írják ki a hivatalos órákat; mert akkor az emberek nem járhatnának a korcsmába és éjjelre úgy elfáradnának, hogy egyenest hazamennének. Megmaradna a fizetés. A szegény Jóska gyerek nem járna, szegényszemre, még október végén is mezitláb, hanem lehetne cipője. Hiába meséli az anyja, hogy ez csak edzésből történik és hogy grófi családokban télen is mezitláb járatják hóban-fagyban a gyerekeket; az a baj, hogy a grófoknak ezt elhiszik, de Zubriczkynak csak a szemébe hiszik el, a háta mögött megszólják. Egy pár cipőt, nagyobbacska finnak, tíz évesnek, négy-öt forintot lehet csináltatni. A Bata szuszter talán három ötvenért is megcsinálná. A dolog egyszerű: tekintetes zubriczki Zubriczky Péter városi rendőrségi iktató ur ne igyék bort három napig: mindjárt betérül a cipőre való. Egyszerű, egyszerű; csak hogy Zubriczkynek ez nem jut eszébe; arra pedig senki sem vállalkozik, hogy eszébe juttassa, legkevésbé a felesége.

Pedig hát a Jókán kívül van még oda-haza gyerek. A Zsuzska, a Panka, meg Miksa. Na, ez a legkisebb, ennek még csak-ugyan nem kell cipő. Csak afféle topánka, de azt horgol neki az anyja, kék, piros, meg fekete berlinerből. Most különösen ráér, ezeken a hosszú őszi estvéken, amik mindjárt az éjszakával kezdődnek...

Khuen tárgyalásai.

Khuen-Héderváry Károly gróf, designált miniszterelnök, ma reggel Hédervárról Budapestre érkezett és a Szervita-téri gróf Teleki-palotában szállt meg. Ugyancsak ma reggel érkezett Budapestre Khuen gróf távirati meghívására Tisza István gróf is.

Khuen-Héderváry gróf tehát ma megkezdte a kabinet-megalakítására irányuló tárgyalásait. Megérkezése után a designált miniszterelnök megreggelizett, s már fél kilenc órakor elhagyta a palotát. Első útja Tisza István grófhoz vezetett, akit a városligeti fasorban levő villájában keresett föl.

Khuen-Héderváry gróf egész délelőtt Tisza István gróffal tanácskozott. Délelőtt fél tízkor kezdtek meg a tanácskozást, amely megszakítás nélkül déli fél egy óráig tartott. A közel háromórás tanácskozásról a „Bud. Tud.”-val a legilletékesebb helyen a következőket közlik:

„Az a tárgyalás, amelyet Khuen-Héderváry Károly gróf folytatott Tisza István gróffal, pozitív eredménnyel még nem végződött, miután Tisza István gróf ez idő szerint nem hajlandó politikai aktivitásba lépni.”

Tisza István gróf lakásáról Khuen-Héderváry Károly gróf Lukács László Nagy János-utcai lakására hajtatott és Lukács Lászlóval folytatott hosszú tanácskozást. Khuen felajánlotta Lukácsnak a pénzügyminiszteri tárcát, amelyet az elfogadott.

Khuen ezután beható tanácskozást folytatott azokkal a politikusokkal, akik a Lukács kabinetjébe voltak kiszemelve: Serényi gróffal, Jakabffy Imrével, Vavrik Bélával és Hazay Samuval. A tanácskozás nem sok ideig tartott. Khuen-Héderváry megkérdezte tőlük, hajlandók volnának-e a kabinetjében tárcát vállalni, mire valamennyien igenlőleg válaszoltak.

A tárgyalások után Khuen-Héderváry gróf ezeket mondotta egy hírlapíró előtt:

— Ezidő szerint csak a pénzügyi tárcára nézve történt diszpozíció. Közölhetem önnek, hogy Lukács Lászlónak felajánlottam a pénzügyi tárcát és ő azt elfogadta.

— Mikor teszi Excellenciád közzé programját?

— A programomat egyelőre csupán azokkal a politikusokkal közlöm, akikkel a minisztériumot megalakítani óhajtom. A nyilvánosság

számára csak azon a képviselőházi ülésen terjesztem elő a programomat, amelyen a kormány bemutatkozása meg fog történni.

A Tiszával folytatott tárgyalásait illetőleg ezt mondta Khuen egy hírlapírónak:

— Tiszával hosszasan és behatóan tárgyaltam.

— Jó mederben vannak az ügyek?

— Még a meder nincs meg, de azt hiszem, az ügyek jó mederben lesznek, — felelt tréfásan a gróf.

— Támogatja Tisza Excellenciád vállalkozását?

— Igen. Tisza nagyon kedvezően fogadta mostani vállalkozásomat. Jól megértettük egymást.

— Nem volna hajlandó ő belépni Excellenciád kabinetjébe?

— Nem. Tisza nem akar kilépni politikai passzivitásából.

— Kik lesznek a kabinet tagjai?

— Kérem, sok a dolgom; még sok látogatást kell tennem. Hanem ha bevégezem a napimunkámat, este 8 órakor szívesen látom a Nemzeti Társaskörben.

Khuen-Héderváry gróf Tiszával történt tárgyalásairól egy másik hírlapírónak ezeket mondotta:

— Tisza gróf megígérte, hogy vállalkozásomat erkölcsileg támogatni fogja, de a személyét illetőleg nem lép ki passzív magatartásából. Eltávolozóban Tisza gróf szerencsét kívánt vállalkozásomhoz.

Tisza a Nemzeti Társaskörben.

Déli egy órakor Tisza gróf fellátogatott a Nemzeti Társaskörbe, ahol örömmel üdvözölték. Tisza elmondotta Khuen-Héderváryval történt tanácskozását és közölte barátaival, hogy a maga részéről támogatni fogja ugyan Khuen törekvéseit, de még mindég nem látja elérkezettnek az időt, hogy politikai akciót kezdjenek. De elhatározásánál abból a felfogásból indul ki, hogy ez a támogatás hazafias kötelesség.

— A választói reform kérdését illetőleg — mondotta Tisza gróf — most is vannak kételyeim Khuen gróf álláspontjával szemben, de sokkal fontosabb kérdések forognak fenn, mint hogy ezek megakadályozzanak abban, hogy Héderváry akcióját támogassam.

Már elharangozták az angelust, de Zubriczky nem jött haza vacsorára. Nincs is ok tulságosan sietni. Paprikás krumpli a vacsora. (Szegény ember áltatja vele a gyomrát; ami sohasem sikerül. Legfőljebb önmagát áltatja.) Az asszony, a szoptatástól és a gyermekekért való törődéstől elnyuzott, szomorú, sovány nő kiosztja a vacsorát a gyerekeknek.

— Ehettek. Apátok már megint elmarad. Senkisem zugolódik. Megszokott dolog ez és szinte már rendjénvaló. Az asszony rég abbahagyta a zsörtölődést. Beletörődött a dolgokba és talán már el sem birt volna képzelni nemesebb, tisztességesebb életet... Zubriczkyt sem győttörte a lelkiismereti furdalás. Nyugodtan ment haza éjjelután, vagy hajnalban. A felesége egy szót sem szólt hozzá. Kár is volna ezen bölcsekedni, így van ez arrafelé, mindenütt.

Az asszony a gyerekeket lefektette, majd maga is ágyába tért. A csendes éjszakában idehallatszott a nagybögő dörmögése. Mulatnak az urak a nagykorosmában. Bánja is ő. Csak néha, ha valaki elment az ablak alatt, rezzent föl álmából. Nem az ura-e? Hát ha nagyon rézség és nem tud bekecmeregni a kapun? Egy kicsit figyelt — az ura lépéseit kihallgatni és fölismerni tizenöt esztendő éjszakáin megtanulta — és nyugodtan aludt tovább. Nem az ura.

Reggel öt óra tájt (azt is megtanulta, sőtétben kitalálni, hány óra lehet?) ébredt föl az

ura lépéseire. Csakugyan, nem tévedett. Hallotta a kapukulcs csikorgását, majd, amint a kapu döngve becsapódott; aztán köhöcselést — az ura, ha ivott, mindig köhög és krakog — majd a folyosón a lépéseket, kissé tántorgókat.

A hálószoba ajtaja is kinyílt; gyufasercsés; (csupa megszokott motívum) a gyertya meggyullad, világosság, Zubriczky a padlóra dobja mellényét, kabátját. Nagyokat fúj. Az éjjeli szekrényre teszi aprópénzét. (Nagy, az soha sincs neki.) Az asszony oda sem fordul. A pénz csörgéséből tudja, hogy egy forint és valami tizenhat krajcár. A gyerekek a másik szobában egy percre fölébrednek, aztán — egész nyugodtan — alszanak tovább.

Zubriczkyval különös dolog eshetett, mert szokásától eltérőleg igazolni akarja magát.

— Asszony! Alszol?

Az asszony nem felel. Ugy tesz, mintha aludnék. Nem ácsból, csak kényelemből.

— Ne haragudjál, nagyon kedves társaságban voltam.

Zubriczky leveti a cipőjét, a sarokba hajítja.

— A korosmába csak most mentem el, bizony isten, csak öt percre. Addig uri háznál voltam.

A nadrágját is leveti. Ez kissé bajosabb művelet, de végre mégis sikerül. A nadrág szerencsésen a mosdótálba pottyan. Az ember

Lukács László — Khuenrői.

A M. H. munkatársa ma hosszabb beszélgetést folytatott Lukács Lászlóval Khuen vállalkozását illetőleg. Lukács többek között ezeket mondotta:

— Helyesli-e Excellenciád Khuen vállalkozását? — kérdezte az újságíró.

— Nagyon természetes. Hiszen én ajánlottam öfelségének kinevezésére.

— Ez Excellenciád előterjesztésére történt?

— Igen, miután azt, amit vállaltam, nem teljesíthettem, kísérletet kellett tenni más irányban.

— Excellenciád programjába nem voltak felvéve a választások?

— Nem. En a kibontakozást a parlamentben kerestem. És pedig elsősorban a függetlenségi pártból próbáltam megalakítani a többséget.

— Az indemnitást e szerint nem választásra akarta kegyelmes uram?

— Nem. Ellenkezőleg, kijelentettem, hogy ez alatt a két hónap alatt a pártokkal kívánok tárgyalni a békés kibontakozás érdekében. Az alkotmánypárt részéről kaptam csak ígéretet támogatásra. Lehet valaki 67-es, amellett, hogy a gazdasági önállóságot kívánja és lehet 48-as, anélkül, hogy a gazdasági különválasztást akarná. Ami az indemnitást illeti, kifejtettem, hogy — miként Angliában — a választás céljaira kért indemnitást meg kell adni. Természetesen erre két hónap, illetőleg hat hét, — miután most már január közepén vagyunk — nem elég. Hiszen költségvetésünk sincsen. Ismétlem azonban, ez a kérdés az én feladataim közé nem volt felvéve. En csak addig mentem, míg kilátás volt a békés megoldásra, a függetlenségi pártra támaszkodva. Tisza ezt nem helyezte. A mellett volt, hogy a megoldást 67-es alapon keressem.

— Most a helyzet hogy alakult?

— Most a 67-es megoldás kerül előtérbe.

— Tisza és Khuen együvé kerülnek?

— Tisza és a miniszterelnök között — egy vélemény, — egyedül a választói jog kérdésében van eltérés.

— Excellenciád vállal tárcát a Khuen-kabinetben?

— Igen, vállalom.

Justh nyilatkozata.

Justh Gyula egy hírlapíró előtt ezeket mondotta:

— A függetlenségi párt részére nincs új szituáció. Aki nem hozza a gazdasági önállóságot, nem támogatjuk, aki azonban ezt magával hozza, békére készen fogadjuk. Itt nem szavakra, hanem intézményekre van szükség. Hozhat-e ilyeneket Khuen? Hiszen, ha elérhető volna, Lukács ezeket az engedményeket a legnagyobb örömmel hozta volna el. Másik irányadó kérdés a választói jog elintézése. Ettől nem tágitunk. Ragaszkodunk az általános választói joghoz. Kíváncsi vagyok, ha Khuen álláspontja nem változott, miként tudta azt összeegyeztetni Tisza gróf álláspontjával a választói jogot illetőleg. Amint Andrássy gróf, úgy mindenki más harca lehet elkészülve, aki ezt ki akarja játszani. De ha többséget szerez is Héderváry, akkor is ragaszkodni fogunk az általános választói joghoz és követeljük gazdasági önállóságunkat. Ebből nem engedünk. Végül az indemnitást illetőleg a helyzet ugyanaz, mint Lukácssal szemben. Indemnitást csak olyan kormánynak adunk, amelyet támogatunk is. Ez bizalmi kérdés.

A pártkörök hangulata.

A Nemzeti Társaskörben ma este olyan élénk volt az élet, mint a régi szabadelvű klubban volt valamikor. Már a kora esti órákban tömegesen érkeztek tagok, közöttük számosan a régi szabadelvűpárt ismert alakjai. Arra a hírre, hogy Khuen is feljön a körbe, megtelt csaknem az egész helyiség.

Hat órakor érkezett fel Lukács, fél hétkor Tisza gróf, nem sokkal később Khuen.

Khuen gróf egy ideig félrevonulva Lukácssal és Tisza gróffal tanácskozott, majd a hírlapírók közé ment és elmondotta, hogy ma délután egyes politikusoknál tájékoztató látogatást tett; ennek közelítő pozitív eredménye, hogy Hieronymi Károly elvállalta a kereskedelemügyi miniszteri tárcát.

A hírlapírók további kérdéseire a dezignált miniszterelnök tréfásan kitérő válaszokat adott.

Nyolc órakor Tisza és Lukács, valamivel később Khuen-Héderváry gróf is elhagyták a kört, ahol ma oly sok szó esett arról, hogy a

klubbot legközelebb politikai jellegűvé kellene átalakítani.

Az alkotmány-pártban is meglehetősen élénk volt az élet. A párt vezetői hosszabban tanácskoztak a helyzetről, de természetesen eddig még nem foglaltak állást. A párt a Khuen-kabinet alakítása elé nem fog akadályt gördíteni.

Általában Khuen vállalkozásának sikerét a pártban kedvezőbben ítélik meg, mint a Lukács Lászlóét.

A Kossuth-pártban a hangulat nyomott volt. A képviselők — mint mondották — megvannak győződve arról, hogy Khuen kényszeríteni fogja a pártot, menjen ellenzékebe.

Kossuth egészségi állapotáról kedvező híreket hoztak a pártkörbe. E szerint Kossuth már holnap elhagyhatja ágyát.

A Justh-pártban is élénk élet uralkodott ma este. A mai nap szenzációjaként Tiszának a Nemzeti Társaskörben tett nyilatkozatát tárgyalták, amelyben a régi szabadelvűpárt életre hívását látják. Jelentőséget tulajdonítanak annak, vajjon Wekerle, Andrássy és Tisza, Kossuth Ferencet törekvéseik támogatására megtudják-e nyerni.

Voltak olyanok, akik azt mondották, hogy Kossuth és Tiszák között már is van valami titkos megállapodás a választásra és az az utáni időkre.

Maga Justh Gyula volt az, aki kijelentette, hogy az ilyen hírekben kételkedik. Szóltak ezután többen arról, hogy a függetlenségi pártnak teljes erejével harcba kell szállni a hatvanhetes törekvésekkel szemben.

A késő esti órákban a pártba az a hír érkezett, hogy Polónyi Géza állítólag ma este fekereste Kossuth Ferencet és figyelmeztette a Khuennal való megállapodás veszélyeire. A hírt kételkedéssel fogadták.

VÁROS ÉS MEGYE

Az államsegély felosztása. A városi közgyűlés, a tanács javaslatától eltérőleg, az ötvenezer korona államsegélyt egyelőre csak a tisztviselők fizetésekiegészítésére fordította és a tanács által készített felosztási tervzetbe felvette a kamarást és a városgazdát is. Barabás Béla indítványára ezt a felosztási tervzetet felterjeszti a közgyűlés a belügyminiszterhez és csak annak jóváhagyása után rendelkezik a megmaradó összeg hovatfordítását illetőleg. A felterjesztésben a közgyűlés rámutat a városok segélyezéséről alkotott törvénytervezet számos fogyatékosságára is. Ebben az ügyben különben a városok polgármesterei még e hónapban értekezletre gyűlnek egybe.

A közgyűlés virilis jogu új tagjai. Darányi János, Ottenberg Tivadar, Hámany László és Heinrich Sándor, a közgyűlésnek virilis jogu tagjai eme jogukról leköszöntek és helyükbe a közgyűlés Cukor Lászlót, Opre Péter dr.-t, Földes Kelemen és Lusztig Ármint hívta be.

Nem lesz tűzéraktanya. A közgyűlés ma hivatalosan is tudomásul vette, hogy a hadügyminiszter Aradon nem épít tűzéraktanyát és utasította a tanácsot, hogy a legközelebbi közgyűlésnek tegyen előterjesztést a 123 ezer koronába került és ugyszólván paragon heverő telkek felhasználására vonatkozólag.

Bizottságok megalakítása. A ma tartott városi közgyűlés megalakította a sorozó, igazoló, esküdteket összeíró és loavató bizottságokat és azekba változás nélkül a múlt évben működött tagokat választotta.

most szuszogva fekszik az ágyba, és elfújja a gyertyát. Sötét van. Most megint beszél:

— Liptáknál voltam, az adótisztánál, aki a múlt héten házasodott Szegedről. Eppen vasorázni indultam volna hazafelé, amikor a patikáros azt mondja, meg kéne láogatni Liptákokat, hadd lássuk, milyen az új menyecske? Hát elmentünk, a patikus, aztán a lódoctor, a kis Rekeczky, a Bus Karcsi, hiszen ismered, a kántorék sógora, meg én. Jól mulattunk. Te, asszony, annak a betyár Liptáknak nincs rossz ízlése. Ugyancsak szép szál menyecskét kapott: azt mondom neked, egész Bács-Udvardon nincs hozzáfogható szép asszony; nem is volt, nem is lesz.

Zubriczkyre most rájön a köhögés, meg a krákogás.

— A fene ette volna meg, sokat ittam!

Aztán krákog megint, nagyokat szuszog, majd így folytatja:

— Igazi nagyvárosi menyecske. Milyen szellemes! Roppant művelt, németül, franciául is tud, meg zongorázik is. Oly szépen elzongorázta a „Balaton háborgását”, meg a „Szűs imáját”, hogy a kántor el volt ragadtatva, az pedig ért a zenéhez. Igaz, a kántor is velünk volt, vagy mondtam már? Tudod karcsu, egyenes és formás. Mily elegánsan öltözködik! Pici piros szája, gyönyörű fekete haja, két parázs szeme, és apró kis kezei... Mondtam is neki, nagyságos asszonyom, olyan ön itt, a mi nyomorult kis városunk-

ban, mint egy szál rózsza a veteményes kertben, krumplik, saláták, dinnyék és retkek között. Nem is várom meg, amíg levizitelnek, tudod, én fűtyölök a formásokra, hanem holnap, asszony, elmegyünk ketten vizitbe Liptákékhoz. Meg akarom neked mutatni, milyen szép asszony, nincs-e jó ízlésem?

A másik ágyból, a paplan alól, elfojtott zokogás hallatszott.

— Mi a manó? Te sírsz? — csodálkozott Zubriczky. — Hát tehozzád mi ütött? Hiszen mondtam, csak épen egy kávéra tértem be a nagykorcsmába. Nem költöttem husz krajcárt sem. Ne bőgj, mert csakugyan ideges leszek, a teremtsit!

Zubriczky elhallgatott és azon gondolkodott, hogy nem érdemes hazajárnia. Az asszony pedig sirt, sirt mellette, a másik ágyban; és a keserűség végre kitört belőle:

— Hát persze, én nem vagyok szép. Én nem kellek. Mert nekem nincs divatos ruhám. És csak szakácsné vagyok, meg a gyerekeid dajkája. Négy gyereket szültem neked, azok kiszitták a véretem, elhervasztottak, elcsufítottak és most az a hála, hogy olybá veszel, mint a kuttyát. Hogy verjen meg az Isten!

Ezt azonban Zubriczky már nem hallotta. Az asszony feljajduló panaszára közömbös hortyogás volt a válasz...

A meggyilkolt ügyvéd.

Borowska asszony bűnpöre.

Távirati tudósítás.

Arad, január 12.

A krakkói törvényszék ma rendkívül érdekes pör tárgyalását kezdte meg, mely valószínűleg napokig el fog tartani.

(A gyilkosság.)

A szenzációs bűnpör hősnője, az állítólagos gyilkos asszony, egy politikai kalandornő, aki részben kém, részben pedig forradalmár, valószínűleg azonban hisztérika. E nő exaltációja minden téren érvényesül és nemcsak azon igyekszik, hogy rejtélyes afférekben játsszék szerepet, hanem beteges hajlandósága arra is készteti őt, hogy merész szerelmi kalandokba bocsájtkozzék. E mellett főképpen az erősen politikai háttér az, amely az esetnek különös színt ad. Mert hiszen még emlékeztünkben lehet az a feltűnést keltő becsületsértési pör, amely a múlt nyáron a lemergi esküdteteket foglalkoztatta és amelyben Janina-Borowska, Hecker szociáldemokrata újságíró ellen lépett fel vádlóként. Az újságíró azzal vádolta az asszonyt, hogy az az orosz „Ochraha“-nak titkos ügynöke. E pörben számos orosz tanu szerepelt, közöttük az azóta híressé vált publicista, Burzev, akinek leleplezése a mostani orosz kormánynak meglehetősen kellemetlenek voltak. A tárgyalás, amely Janina-Borowskát erősen kompromittálta, mégis az asszony győzelmével végződött és az újságíró szabadágvesztésre ítélték el.

Ez volt az előjátéka annak a gyilkossági afférnek, amelyben az állítólagos orvostanhallgató, akit egy helytartósági hivatalnok vett feleségül, több, mint kétes szerepet játszik. Alig szunnyadt el a közvélemény a becsületsértési pör által felkeltett nyugtalanság után, mikor egy újabb borzasztó esemény Janina Borowskát az általános érdeklődés középpontjába állította.

A múlt év június 4-éről 5-ére virradó éjjel Lewiczki Wladimir dr. ügyvédet irodájában, íróasztala alatt, átlőtt halántékkal holtan találták. Lewiczki dr. a Janina-Borowska jogi képviselője volt és védence érdekeinek energikus képviselője által sokban hozzájárult a pör szerencsés kimeneteléhez. A magános nagy lakásban a késő éjszaki órában, amidőn a mentőket a szerencsétlenség színhelyére hívták, csak Janina Borowskát találták, aki maga értesítette a mentőegységet.

A holttest feltalálásának módja, továbbá egy előzetes küzdelemnek nyomai és a jelek, hogy Lewiczki dr. valamely üldözöje elől szobákban át menekült, Borowskát gyanúsították, hogy ő volt a tettes. Bár mindent tagadott és azt hangoztatta, hogy az ügyvéd az ő szemláltára lett öngyilkossá, a hatóságok nyomozásai arra a meglepő eredményre vezettek, hogy Janina-Borowska és az ügyvéd között szerelmi viszony állott fenn és az asszony legutóbb féltékenységgel üldözte a férfit. A hatóságnak sikerült érdekes körülményeket felderíten fel, amelyek ha nem is teljesen, de mégis bepillantani engedtek a véres éjszaka eseményeibe, amelyek története épen úgy, mint a Borowska és Lewiczki dr. szerelmi viszonya, valószínűleg örökös rejtély marad. Az ügyészség gyilkosság miatt emelt vádat Borowska Janina asszony ellen.

(A mai tárgyalás.)

Ma reggel kezdte meg az ügy tárgyalását a krakkói törvényszék nagy érdeklődés mellett. A vádirat felolvasása után az elnök így szólt a vádlotthoz:

— Vádlott, én hallotta a vádiratot. Pontosan tudja, miben áll a vád, — az, hogy ön Lewiczki drt megölte. Bűnösnek érzi magát?

A vádlott: Nem.

— Joga van ahhoz, hogy a váddal összefüggő előadásban beszélhessen, vagy pedig kérdéseket intézzék önhez.

— Beszélni fogok, de nem azért, hogy védekezzem, mert nincs miért védekezni, hanem mert igazat akarok mondani és boldog

leszek, ha egy millió ember között akad egy, aki igazat ad nekem.

— Téved, ha azt hiszi, hogy ha beszél, kegyelmet gyakorol.

— Védelmemre, ismétlem, nincs mit felhoznom... (a vádlott itt védője felé fordul.)

Az elnök (a védőhöz): A tárgyalás folyamán a védő tanácsot nem adhat védencének arról, hogy miként beszéljen.

A védő: Nem tanácsot, hanem támogatást kért.

Az elnök (a vádlotthoz): Milyen körülmények között ismerkedett meg Lewiczkiel?

— Midőn perem képviselőjével megbíztam.

A vádlott itt akadozni kezd, egyszerre elhallgat.

Az elnök: Beszéljen kérem.

— Nagyon kimerültnék érzem magamat.

A vádlott ezután elmondotta Lewiczkiel való ismeretségének történetét.

(Izgalmas jelenetek.)

A vádlott ismételtén tagadja a gyilkosságot és azt állítja, hogy az ügyvéd öngyilkosságot követett el. A tárgyaláson, melyet holnap folytatnak, izgalmas jelenetek is voltak. Janina Borowska sokszor idegesen lármázni kezdett és az elnök alig bírta lecsendesíteni a hisztérikus nőt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Bálkirálynő. operett. (B bérlet.)
Péntek: Kuruzsló, színmű. Bemutató előadás. (C bérlet.)

Szombat: Kuruzsló, színmű. (A bérlet.)
Vasárnap. Délután: Színészvér, operetta.
Este: A csikós, nép. színmű. Kis Mihály felléptével. (B bérlet.)

* „Gróf Lónyai Piroska.“ Alighanem kellemetlen következményekkel jár az a kis kaland, amelyben Lónyai Piroska ismert vidéki színésznőnek volt része Főlegyházán. Egy asztaltársaság művészestélyén fölakarta léptetni Maribáziné-Turcsányi Olgát, de ő beteg lett és maga helyett Lónyai Piroskát küldte. A szubrett a táviratban úgy jelentette önmagát, hogy: *Turcsányi Olga betegsége miatt a mai művészestélyen Lónyai Piroska grófnő lép föl.* Föl is lépett mint grófnő, de az estély alatt kiderült, hogy csak szimpla Lónyai. Az asztaltársaság emiatt följelentette a színészegyesületnél.

* Az aradi képző- és iparművészeti társulat segélye. A közgyűlés a tanaos javaslatára 200 korona segélyt szavazott meg az aradi képző- és iparművészeti társulatnak.

* A Hadsereg című, Aradon megjelenő katonai folyóirat egyik legutóbbi számában ismertető cikket közölt az angol hadgyakorlatokról. A cikket még Angliában is figyelemre méltatták és egyik legnevesebb angol folyóirat, a „The Graphic“ elismerőleg emlékezett meg a „Hadsereg“ cikkéről, amelyből egy passzust hibátlan magyar szövegben is idéz.

* Az Uránia műsora. Amit a természet pazarlása nyújt az szemnek, amit az emberi leleményesség és fantázia produkálhat, mind fel van halmozva az Uránia színház pompás műsorán. Egyike a legérdekesebb látványoknak az Alpesek gyorsan rohanó vizein a fasztráta. Tutajok száguldanak a villámsebesen rohanó hegyi folyók árjain. A tutajosok verejtékezeve normányozzák a gvinga alkotmányt, nehogy sziklába üldödjék. Fiume és Abbázia gyönyörű látványa mindenkire nagy hatást tesz. Az emberi fantázia több tréfa képben diadalmaskodik, olyan látványosságokat varázsolva a néző elé, melyek magukban is biztosítják az Uránia fényes programjának sikerét.

241

Elfogták

Csekonics gróf szélhámosát.

Steiner Manó úzelmei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 12.

Az Aradi Közlöny foglalkozott annak a szélhámosnak raffinált csalási kísérletével, melyet Aradon Csekonics Endre gróf nevében követett el.

Kovács Dezső — ezen a néven szerepelt Aradon — tudvalevőleg több aradi nagyiparosnál jelent meg és itt fellengős építkezési tervekről, vállalkozásokról beszélt, tárgyalta és költségvetéseket készített. Két napig sikerült a vállalkozókat szóbeszéddel ámítania és amikor a rendőrség végre érdeklődni kezdett Kovács aradi szereplése iránt, akkor már Csekonics gróf zsombolyai jószágkormányzójának nyilatkozatából a felülteget iparosok is tudták, hogy egy országszerte keresett szélhámosról volt dolguk, aki azonban elkerülte Aradon a hurkot és megugrott. Nem tettek ellene hivatalos formában feljelentést, mert mint megirtuk, a becsapási szándék csak kísérlet maradt. Nem sikerült Kovácsnak a provízió felszedése, meg kellett szöknie Aradról.

Mint most kitűnik, Aradról Makra utazott, ahol az Aradi Közlöny leírása nyomán már figyelmezből és óvatossá váló iparosok a náluk is szerencsét próbált szélhámost a rendőrség kezére juttatták. Kovács Dezsőt letartóztatták, beismerésben van. Azt is megállapították, hogy Kovács azonos Steiner Manó többször fegyházat ült országos hírű csalóval. A jeles ember már hétszer volt csalásért büntetve. 1902-ben Aradon mint hadbíró-százados szerepelt és követett el szélhámosságokat.

Mint makói tudósítónk jelenti, Kovács Makón is ugyanazt a módszert használta, mint Aradon. Itt már mint a Nákó gróf uradalom megbízottja szerepelt. Perneczky Antal asztalosnál és Gyúge Béni kútfurónál 160 ezer korona értékű munkát rendelt meg. Egyidőre azonban véget ért a nagystílű szélhámoskodás, mert ma délután a makói rendőrség elfogta az „intéző“ urat. A rendőrség előtt mindent beismer. Azt mondja, hogy pénzt sehol se vett fel, mert csakis az volt a célja, hogy az illető iparosoknál, ahol a megrendeléseket tette, meleg szobát és kosztot kapjon. A mi sikerült is neki, mert a nagyarányú vállalatok reményében a lépre csalt iparosok szívesen ellátták a grófi megbízottat. Nemcsak jó meleg szobát adtak neki, hanem jó kosztal is ellátták. Azt szokta mondani, hogy nem akar szállodában lakni, ahol rendszeren poloskák csipdesik agyon az embert, azért veszi igénybe a magánosoknál való bekvártélyozást. A rendőrség letartóztatta és az eljárást megindította.

A makói rendőrség sürgőnyileg értesítette az aradi rendőrséget a fogásról és kérdést intézett az iránt, vajjon Aradra szállítsa-e? Grün Nándor főkapitány azt válaszolta, hogy Aradon ellene feljelentés nincs és így ide szállítása felesleges. Tudatta azt is a makói rendőrséggel, hogy időközben megállapította a szélhámos személyazonosságát. Az aradi rendőrség gyűjteményében meg van az arcképe és a nyilvántartásban a törzskönyvi lapja. Aradon Ritter Dániel szobafestőt csapta be 1902-ben, akitől mint százados-hadbíró nagyobb összeget csalt ki.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMA

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — — — — —

A báró tolvaja.

Elzúllott aradi ifju.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 12.

Ma délután két órakor a Vadászúrt-utca 12. számú ház előtt hirtelen nagy esődület keletkezett. A csendes utcának érdekes eseménye volt. Két fegyveres esendőrépén abban a pillanatban tette a kezét egy elegánsan öltözött fiatal ember vállára, mikor az a ház kapuja előtt álló gummitalpú fiakkal akart szállni.

— Ön Pálffy Béla? — kérdezte a világosi esendőréparancsnok, aki egy esendőré társával és egy aradi rendőrtizedes kíséretében jelent meg.

— Én nemes Pálffy Béla vagyok, válassza a helyke fiatal ember imponáló hidegvérrel. Mit akarnak tőlem?

— Letartóztatom a törvény nevében, — mondotta az őrsvezető.

— Tiltakozom ez ellen, — szólott most már nemes Pálffy lármás hangon. — Micsoda törvénytelenység ez, majd megtanítom én a csendőrséget, — folytatta, de a csendőrségszervező nem is reflektált a hangos fiatalemberre, hanem beteséskelte a kocsiba, melléje ült és parancsot adott a kocsisnak, hogy a városházára hajtasson.

Enek a jelenetnek az utcán összeverődött szemlélőin kívül lennt az utcára nyíló szobában egy őszhajú uriaszony is tanúja volt. Mikor meglátta egyetlen fiát a csendőrék társaságában kocsiba ülni, elájult és a házbeliék csak nagyvokára tudták magához téríteni.

Pálffy Béla a városházán már sokkal csendesebben viselkedett, mint a Vadászúrt-utcában. Itt már nem hivatkozott nemesi predikátumára, nem tiltakozott, hanem tűrte, hangtalanul, hogy a csendőrék megmozdítsák és elvegyék tőle azt a háromszáz koronát, mely megmaradt a vig dárúd után. A mulatságokra pedig abból a nyolcszázötven koronából tellett, melyet Bohus László bárónak világosi kastélyában lopott.

A rossz utra jutott fiatalember egy volt aradmegyei tisztviselőnek a fia, aki már gyermekkorában dolgot adott a rendőrségnek. Rossz társaságokba került és egyik partásával szövetkezve, megjelentek előkelő urinaknál, ahol suszter, vagy szabónaknak mondták magukat és ilyen úton cipőket és ruhákat csaltak ki. Aradról Budapestre került és ott is rossz fát tehetett a tűzre, mert a fővárosi rendőrség néhány napja táviratilag kérdezte Aradtól, vajon Pálffy aradi illetőségű-e? Haza akarták toloncolni, de minthogy nem aradi illetőségű, nem ide hozták. A megtevédt ifju özvegy édes anyja aztán szeretettel fogadta vissza házába, fényesen kiruházta és Pálffy néhány nap óta Bohus báró kastélyában, mint komornyik talált alkalmatosságot. Jó modoru és kitűnő fellépésű fiatalember, akit a rövid idő alatt is megszeretett a báró. Azonban a könnyelmű élethez szokott ifju visszaült a bizalommal. Tegnapelőtt este, mikor a kastélyban nyugalomra teriek, feltörte az egyik szekrényt és abból elloptott nyolcszázötven koronát. Kiszökött a kastélyból és egyik világosi vendéglőben óriási mulatságot csapott. Kétszáz koronát lumbolt a teljesen ismeretlen emberek társaságában. Reggel kocsit hozatott és bejött Aradra. Bohus báró ma reggel vette észre a lopást, jelentést tett a csendőrségnek, ahonnan egy őrsjárat érkezett Aradra. Mint említettük éppen abban a pillanatban tartóztatták le, mikor kocsin szólni készült. A csendőrség Világosra szállította a tolvajt.

TANÜGY.

(—) Alapítvány kereskedelmi iskolai tanulók részére. A törvényhatósági bizottság mai közgyűlésén a tanács bejelentette, hogy Löffler Jakab tízezer koronás alapítványt tett a városházánál, kereskedelmi iskolai tanulók segélyezésére.

sére. A közgyűlés kimondotta, hogy az alapítványt hálás köszönettel fogadja és annak kezelését magára vállalja.

A liberális ezredes.

Az aradi háziezred parancsnokának bemutatkozása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 12.

Az aradi 33-ik gyalogezred új parancsnoka, Barbini Sándor ezredes, miután a temesvári hadtestparancsnokságnál és a nagyváradi hadosztályparancsnokságnál hivatalosan jelentette, hogy átveszi a háziezred parancsnokságát, Aradra érkezett és megkezdte hivatalos működését.

Az új parancsnok első ténykedésénél már megnyerte az ezred tisztikarának legteljesebb rokonszenvét. Tegnap délelőn a tisztikaszinó nagy termében történt meg a hivatalos bemutatkozás. Az ezredes maga köré gyűjtötte a tisztikart és emelkedett szellemű beszédet intézett hozzájuk.

— Uraim, — ugymond — az én felfogásom szerint a tiszt béke idején nem lehet más, mint a nép nevelője. Ez az én programom és ebből önként következik, hogy az ezredben elvárom mindenkitől, hogy a leghumánusabban, a legnagyobb türelemmel végezze szép feladatát. Ha ez a felfogás átmegegy az önök gondolkodásába is, akkor nem lehet szó katonai brutalitásokról, hatalommal való visszaélésekről. Az a csapat, melyet ilyen gondolkodású tisztikar nevel, fölösleges túlterhelés és kínzás nélkül is megállja majd a helyét a csatatéren is. Azt óhajtom, hogy a tisztikar gavalléros lelkületű, korrekt gondolkodású férfiakból és testvéri szeretetben élő bajtársakból álljon. A lélek nemessége tüntesse ki önöket és én ígérem, hogy legnemesebb törekvésem lesz az önök gondolkodását, lelkületét megismerni. Nem az ezredparancsnok hivatása, hogy a tisztikar magasságát méregesse, hanem az, hogy emberies és felvilágosult, korrekt szellemet követeljen, de neveljen is. Én szigorú parancsnok leszek. Megkövetelem a pontosságot, de gyűlölöm a kicsinyességet. Pontosság alatt értendő az én értelmezésem szerint, hogy: semmit sem hamarabb és semmit sem később. Nincs annak értelme, hogy például, mikor reggel nyolc órakor kell állania az ezrednek, akkor már egy negyed nyolc órakor kiparancsolják a legénységet és háromnegyed óráig farsztyják. Ez elkedvetleníti és hiába való munkával terheli a legénységet és a tisztikart is. A szolgálati ügyek gyors elintézését elvárom, mert én nekem egyáltalában nem óhajom a sürgetés. Minden embert a maga lelkiismerete és becsületérzése ösztökél munkára.

Ezután az ezredes egyes katonai aktuális kérdésekkel foglalkozott még beszédében, melyet örömmel hallgatott végig a tisztikar.

Az ezredes tegnap alapos kaszánya szemlét tartott és a látottak felett teljes megelégedésének adott kifejezést.

Külön beszédet intézett az egybegyűlt altisztekhez is, akiket arra intett, hogy egymás között és a legénységgel szemben mindig a művelt ember hangján érintkezzenek, kerüljék a durvaságokat és a trágár beszédet.

Barbini ezredes ma a záporlakai gyakorlótéren az első zászlóalj legénységét szemlélte meg. Holnap a harmadik, pénteken a negyedik zászlóalj kerül sorra. Szombaton három zászlóalj együtt gyakorlatozik az új parancsnok előtt.

MORZSÁK.

*

A művészet köréből.

— Fővárosi levél. —

(A hó import.) Ez a legújabb iparcikk, amelyik hangosan kiált a vámsorompók után. Természetes, hogy ezt is Ausztriából kapjuk, még pedig különösen a téli évszakban óriási mennyiségben. Csak maga Tátrafüred naponta vagy háromszáz hatalmas szánkóval fogyaszt és hol vannak még a többi fürdőhelyek, amelyeknél — a hogyan mondani szokták — a havasok képezik az üzleti bázist. Kedves és tehetséges piktorunk, Katona Nándor, aki most medvének öltözködve, néhány hetet töltött az északi Kárpátok tulsó oldalán, csudákat tud beszélni a fellegek közelében virágzó hó-importról. A művésznek az volt a legkedvesebb hajnali szórakozása, hogy kiülve a pirkadás rózsafényében uszó hegyoldalra, szemlélte a havat turé embereket, vagy háromszáz munkáskezet és hatvan szánkót, amelyek késő estétől kora reggelig szállították át a hótömegeket a Kárpátok tulsó oldaláról, ahol a havasok méltóan maradtak nevükhöz, az innenső oldalra, ahol Tátrafüred pompázik egészen hótalan havasokkal. A Lipótváros a hó miatt mászik ide föl, erről tehát okvetlenül gondoskodni kell a hoteliernek, ha nem akarja kockáztatni a téli szezont. A könyörtelen vérgát azonban nem tűri a természet ellen való lázadást és a reggeli napsugár hamarosan tönkre olvasztja az egész éjjeli hószállítmányt. De a szánkósok este mégis újra kezdik. Tátrafüred szép aszonyai pedig korán reggel az alhavasok aljában mulatnak a külföldi hó óvadkozásán. A tavalyi hóért bőven kárpótol az ideai szórakozás.

*

(Aktok az utcán.) Az elmúlt szombaton két helyen vándorszerepelt egyszerre a művészet Karneválja. Beöthy László színészeknek és íróknak adott vacsorát a Drechslerben, ugyanakkor a Fészek oszloppjai alatt a Művészház farsangi avatása folyt. Véletlenül egyszerre osztoztak a párok mindkét helyről és a Fészek népe az Andrássy-úton összetalálkozott Beöthy vendégeivel, akik között nem egy nagy művész is rugta a port. A toalettek az egész vonalon megdöbbenően hiányosak voltak, tekintve az ötfokos éjszakai hideget. Az egyik Fészek-lakó festőt meg is ihlettek és a művész odafordult a kollégájához:

— Te, hiszen ezek kész aktok. Lehet rajzolni!

— A formái elsőrendűek — vetette ellen a másik, de a bőrét cserzeni kellene.

Önagyságán ugyanis a derék, de abszolút értéktelen ludbőrök teljesen hatalmukba kerítették a tulságosan merész dekolletázst.

*

(Zenevándorlás.) A Király-színházban pénteken mutatták be Lehár Ferenc legújabb operettjét, a Luxemburg grófját. Ebből az alkalomból a Gsak a veséjét címre hallgató bohém társaságban, ahová nagy művészek és kritikusok is járnak, föllevenítették a következő históriát:

A Luxemburg grófja bécsi bemutatójára nagyobb kompánia utazott föl Pestről, írók és muzsikuskok. Előadás után valaki konstataulta, hogy Lehár nem szegyezte magát kölcsönvenni egyetmást Kálmán Imre Tatarjárásából, amelyet eddig épen kétszázszor adtak elő Bécsben.

— Ebből gyűtt jószágnak ebből köll vesznie! — mondta egy másik maliciózan, Kálmán Imre felé fordulva, aki nagyon jól tudta, mit jelent ez a szamos közmondás. De mielőtt még védekezhett volna, elibe állt egy harmadik vese-fiu és fránya mosolylyal mentegette Lehárt:

— Ugy-e, Imre, joga volt hozzá Lehárnak. Egyszerűen visszalopta a muzsikáját.

Elbocsátották az Operaház kardalosaikat.

A sztrájk következménye.

Távirati tudósítás.

Arad, január 12.

A huzamosabb idő óta folyó operaházi sztrájk ma fontos fordulathoz érkezett. A kórus tagjai tudvalevően kimondták, hogy addig nem vesznek részt a próbákban, amíg a vezetőség nem teljesíti a fizetésrendezésre vonatkozó követeléseket. Minthogy Mészáros Imre igazgató a minisztérium megbízásából erélyes rendszabályokat fogantatott, ezért ma délelőtti rendkívüli színházi törvényszék elé citálta a kardalosaikat. Az idézés szövege ez:

„Hivatalból vádolt — — — énekkari tag urat, a Magy. kir. Operaház tagját a színházi büntetőtörvény eljárásai szabályai 12. §-a alapján ezennel felhívom arra, hogy esetleges védekezése előterjesztése céljából Budapest 1910. évi január 12-én, délelőtt fél 10 órakor a Magyar kir. Operaházban tartandó törvényszéki ülésen annál bizonyosabban megjelenjék, minthogy meg nem jelenése esetén ellene az eljárási szabályok 13. §-a alapján fog határozatot hozni.

Budapest, 1910. I. hó 11-én.

Vád: a büntető törvénykönyv

52. §-a szerint minősülő.

A színházi büntetőbírószék nevében

Hets Ödön jogtanácsos.

A sztrájkoló kardalosaik, mivel a vád mindannyiuk ellen ugyanaz, négyes bizottságot küldtek ki a színházi törvényszék elé. A tanácskozás délelőtti fél tízkor kezdődött. A színházi törvényszék több óráig tartó tanácskozás után következőképpen döntött:

A színházi törvényszék az énekkari tagjait, akik több rendbeli szerződésszegést követtek el, szerződésük 11/a. és 13/c. pontjai értelmében szerződésszegőknek minősíti és az intézet kötelékéből egyhangulag elbocsátja őket. De tekintettel az ítélet súlyos következményeire, a törvényszék felhatalmazza az igazgatóságot, hogy 48 óráig felfüggesztheti az ítélet végrehajtását, abban az esetben, ha a férfiak tagjai egyenként visszatérnek és negyvennyolc óra alatt nyilatkozatban kötelezik magukat szerződésükben foglalt kötelezettségeik teljesítésére. Ennek a feltételnek a teljesítése mellett a vád alól egyenként fölmentetnek.

Az ítéletet tudomására hozta a színházi törvényszék a kardalosaik négyes bizottságának, amely közölte a határozatot az Opera-kávéházban várakozó megbízóikkal.

A kar tagjai este elhatározták, hogy mivel Mészárossal nem akarnak tárgyalni, holnap egyenesen Molnár Viktor államtitkárhoz fordulnak oltalomért.

VIDÉK.

Ünnepelt vármegyei főorvos. Megírtuk, hogy Bechnitz Sándor ur. ujaradi orvost Temes megye főorvosává nevezték ki. A népszerű főorvost Ujarad intelligenciája valóban szokatlanul meleg és intim hangulatu estély keretében bucsúztatta el. A bucsúestélyen, amelyet Vass Andor dr. rendezett nagy buzgalommal, a következők jelentek meg:

Bechnitz Sándor dr., Schäffer Béla, Kovácsics Agoston, Hruzek Béla, Hemmen János dr., Hunyadi József dr., Bechnitz Ábor, Netter Márton, Gelbert Kálmán, Bürger Ferenc, Holz Antal dr., Szathmáry Iván, Pollák Mór dr., Prinz Fidél, Bonyhádi Simon, Schauer Lajos, Bolyos Alajos, Stuchlik Tivadar, Reitzer János dr., Komáromi Sándor, Erdélyi Ferenc, Deutsch Géza dr., Herold Rezső, Ternajgó József dr., Ternajgó Lajos, Theisz Miklós, Hackel Ignác, ifj. Bechnitz Sándor,

Csenkey Károly, Tilger Nándor, Crisán Aurél dr., Vass Andor, Fixmer Ambrus dr., Scheirich János, Grünwald Ödön, Seydl Ferenc, Neulinger Andor, Rollkó Kálmán, Zireher Antal, Sz. Kovács Sándor, Pommersheim János, Zádor Ferenc, Kebely Ignác, Michelbach György, Martini Mátyás, Wagner Nándor, Herold Antal, Kradigathy Sztanimir, Scheffer István, Fehér Lajos, Panits István, Vásárhelyi Ambrus, Keszler János, Reiner Károly, Schork Alajos, Margittai Károly, Weisz Adolf, Van der Venne Ferenc, Philip József, Babár Mihály, Jammer György, Selin István, stb. Felköszöntőt mondtak: Schäffer Béla főszolgabíró, Hemmen János dr. ügyvéd, vármegyei tb. főügyész, Reitzer József dr. másfaki körorvos, Bürger Ferenc zádorlaki körjegyző, a Temesvármegyei községi és körjegyzők egyletének elnöke, Bechnitz Sándor dr. temesvármegyei főorvos, továbbá Rollkó Kálmán gyógyszerész, Herold Rezső kasszentmihályi körjegyző, Prinz Fidél igazgató-tanító, Szathmáry Iván zsigmondházi (Aradvármegye) közs. jegyző; üdvözlő táviratot küldtek: Hertelendy Ferenc temesi főispán, Ferenczy Sándor temesi alispán.

Bűnvizsgálat egy aradi asztaltársaság ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 12.

Rozenberg Mór, Dávid Péter és Petrevits N. Bur-asztaltársasági tagok megjelentek a rendőrségen és elmondották, hogy a Sashegyi Sándor helyére választott jegyző nem akarja hivatalát elfoglalni, mert a társaság üzleti könyvei meg vannak hamisítva és ugyisintén Zimmermann vigalmi pénztárnok bementése szerint a pénztárban hiány van.

A feljelentés alapján a rendőrség megindította a vizsgálatot és a könyvek szakszerű áttekintésével a számvetőség Binder Gyula számtisztet bízta meg, aki a következő véleményt nyújtotta be a nyomozó hatóságnak:

A társaság vagyonkezelésében a lehető legnagyobb rendetlenségek tapasztalhatók és ez feltehetővé teszi azt, hogy a tagok által gyűjtött fillérek nem a munkaképtelen tagtársak felségélyezésére, hanem egyes magánérdekek kielégítésére szolgálnak. Ezt bizonyítják:

1. A számvizsgálók sohasem vizsgálták át a pénztárnok számadásait.
2. Az utalványozási szabályokat, melyek szerint csak elnök és egy társelnök vagy al-elnök utalhatnak ki pénzt, nem tartották be egy esetben sem.
3. A kiadások nincsenek okmányolva.
4. Több és összesen 85 korona 80 fillérre ragó kiadást sem utalványok, sem a felvett igazoló nyugták nem bizonyítják. Viszont több nyugtatott tétel nincs a kiadások rovatába beírva és a könyvek felülvizsgálását eszközölő Binder Gyula városi számtiszt véleménye szerint, ez azt a látszatot kelti, hogy egyesek a pénztárnok tudatlanságát kihasználva, az asztaltársaság vagyonát a saját maguk kedvteléseinek finanszírozására használták fel.

Beretz Ferenc rendőrkapitány ma hallgatta ki elsősorban a társaság elnökét, Grünwald Simon kávést, aki azt a meglepő vallomást tette, hogy a Bur-társaságnak egyáltalában nincsenek alapszabályai, hanem csak házszabályok alapján működik. Tagsági díjat a tagok nem fizetnek és a jövedelem önkéntes adományokból és mulatságok rendezésénél elért feleslegekből keletkezik. Beismerte, hogy az utalványozásokat ő eszközölte állandóan egyedül és hogy a pénztárnok működését soha nem ellenőrizte. Kijelentette végül, hogy a társaságot károsodás nem érte és ott semmiféle hiány nincs.

Helfer Ferenc pénztáros azt mondja, hogy pénzhány nincs, csak a kezelés körül vannak szabálytalanságok és formahibák, amennyiben ő az elnök utalványozására fizetett, de a felektől nyugtát sohasem vett. Tette ezt azért, mert azt hitte, hogy ez így van jól.

A nőcsábító kabaret-ifju.

Törvényszéki tárgyalás.

Távirati tudósítás.

Arad, január 12.

A bécsi törvényszék egyik tanácsa előtt tegnap egy dus haju fiatalembernek kellett felelnie csábítás büntette és hamis névbejelentés vétsége miatt.

A fiatalember huszonötéztendő, magát Salamon Jakabnak mondja és azt állítja, hogy újságíró és Krakkóban egy kabaret megalapításán fáradozott. Irodalmilag is képzett, mert „Kolescha” néven több apróbb nagyobb karcolatot írt.

Az államügyész elmondja a vádat. E szerint Salamon néhány héttel azelőtt Berlinben járt, hogy meglátogassa a menyasszonyát. Ez alkalommal megismerkedett Charlottenburgban Köhler Pál ékszerész fiatal feleségével, aki akkoriban mindössze egy éve volt férjénél. A huszonnéggyéves asszony 40.000 márkát vett magához és Bécsbe szökött Salamonnal. Itt a „Regina”-szállóban béreltek lakást és „Kolescha” néven jelentették be magukat.

A vádlott kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Köhlerné a menyasszonyának unokanővére és már régóta ismeri. Nagyon gyakran panaszkodott a fiatal nő előtte, hogy a házassága tarthatatlan. Egy napon a Zoológiai kertben, sétá közben, a fiatal nő kijelentette, hogy semmi szín alatt sem tér vissza férjéhez, inkább öngyilkos lesz. Minthogy tudta, hogy ő — Salamon — Krakkóba utazik, arra kérte, hogy vigye magával. Lovagiasságból megtette ezt az asszonynak. Azonban a krakkói vonatot lekérték és ezért a legközelebbi vonattal Bécsbe utaztak.

Az elnök: Milyen szándékkal szöktette meg az asszonyt?

A vádlott: Segíteni óhajtottam rajta.

— Soha nem folytatott vele bensőbb viszonyt?

— Nem és ha ilyesmit mondtam, akkor azt azért tettem, hogy férje a válasza annál inkább beleegyezzen.

— Kapott ön pénzt Köhlernéől?

— Már Berlinben kaptam, de csak kölcsönbe 400 márkát az asszonytól.

— De ön egy lengyel bankban Kolescha névre 4000 koronát helyezett el, azt is kölcsönbe kapta?

— Nem, ez az asszony pénze volt és csak azért használta ezt a nevet, mert a sajátján nem akart betéteket elhelyezni.

Az elnök konstata, hogy Salamon és a szökevény csak egy napig voltak Bécsben, azután a menyasszonya hívására megint elment Berlinbe, ahonnan átrándult Charlottenburgba, a szomorú férjhez, akivel tréfálódzott is. Azonban a férj mindjárt gyanut fogott és egy magán-detektívvel megfigyeltette a fiatal Don Juant. A detektív utána utazott Bécsbe és itt leleplezte a fiatalokat. Az asszony visszajött a férjéhez, míg Salamont letartóztatták.

Érdekes, hogy a vádlott menyasszonya a csapodár fiatalember mellett vallott. Azt mondta, hogy Köhlerné már gyakran panaszkodott, hogy a férje elhanyagolja őt.

A fiatalembert a törvényszék felmentette azon az okon, hogy a rendőrségen maga az asszony vallotta, hogy önként ment vele. Az ítélet ellen az ügyész semmiségi panasszal élt.

Ravaszságok.

A mai közgyűlésből.

*

A közgyűlés teremajtaja elé ma két szolgát és egy rendőrt állított az előrelátó policia. Arra a kérdésre, hogy mi az oka ennek a különös gondosságnak, Sarlot Domokos főkapitány komolyan felelte:

— Zsufolt fogások vannak most az előszobában és a télikabátulvajoknak kitűnően beütné a mai közgyűlés. Ha nem vigyázunk a télikabátokra, még szégyenszemre meglópnak bennünket. Akkor pedig hiába futunk a tolvajok után; hiszen még nincs automobilunk, gyalog pedig nem lehet tolvajt fogni.

Tény, hogy csak úgy roskadoztak ma a közgyűlési terem fogasai a drága téli bundák alatt. A teremben pedig a padok roskadoztak a városatyák súlyától, a karzatok a kíváncsiaktól és a tanács asztala a sok aktától. Tessék elképzelni, milyen lehetett a sokadalom, ha még Opre Péter is feljött a közgyűlésbe. A súlyban, meg tartalomban is kiváló hidegvizi tündér már a második negyedóránban dohogni kezdett.

— Ha tudtam volna, hogy nem lesz választás, isten úgyse nem jöttem volna föl. Ezek a rendőrfogalmazó jelöltek nem engedik nyugodni az embert.

Fél ótkor fogta-kapta magát és ott hagyta az egész társaságot.

— Megyek a betegekhez, — mondta.

Azt már alkalmasint nem hallotta, hogy Schwartz Zsigmond, az új városatya ezt kiáltotta utána:

— Ne menjen el doktor ur, hiszen a beszédekből úgy látom itt, is van elég beteg ember.

Schwartz Zsiga különben sehogyse érezte jól magát a mai közgyűlésen. A szélső baloldalon helyezkedett el, Szalay Noldi háta mögött, de nyomban kijelentette, hogy nem hall onnét semmit.

— Pedig én mindent hallani akarok, — mondta.

— Persze te minden közügyet hosszú ideig akarsz szőnyegen tartani, — mondta a kedélyes Arnold.

Schwartz Zsiga aztán látva, hogy Nagy Sándor nem jön föl, szépen oda telepedett a helyére. Pedig Horovitz Gusztáv, az aradi sertéshizlalótelep jövődóbeli intézője kitartóan várta. Ma ugyanis névszerinti szavazással döntöttek a sertéshizlalótelep ingyen telke fölött.

— Majd megmutatom én — harsogta Nagy Sándor a napokban egy kávéházi társaságban — hogy nem ad a város semmit a sertések számára. Egy óra hosszáig fogok beszélni ellene.

Horovitz Gusztáv hát fölment megkérdezni a nagylaki követtől, hogy voltaképpen mi baja neki a sertéshizlalótelepével. Horovitz türelmesen várt, de Nagy Sándor nem jött föl.

— Hiszen az természetes is, hogy nincs itt — mondta Szudy Elemér — amikor megigéri, hogy feljön.

Közben Schwartz Zsigmond már türelmetlenkedett a helyén. Faragó Gyula földhaszonbérleti ügyébe akart felszólalni.

— Nem engedhetem, — mondta a környezetének — hogy a tanács ilyen javaslatot tegyen ebben az ügyben.

És már fölemelkedett. De ugyanakkor felállt Steinhardt Mór dr. is a beszélni kezdett. Abban a pillanatban Schwartz mellett termett Nemess Zsigmond, aki Faragó Gyula érdekeit képviselte.

— Kedves druzsám, — mondta Schwartznak — nem jó néven veszik, ha a legelső alkalommal mindjárt ellenzékeskedsz.

— Mit törődöm én az ilyen véleményekkel! — fakadt ki Schwartz.

— De mégis.

Itt Nemess bizalmasan druszája füléhez hajolt és hosszasan suttogott. Schwartz esetleg azt hihette, hogy valami fontos dologról van szó, pedig a ravasz Nemess csak leakarta foglalni őt arra az időre, amíg a tanács javaslatát a közgyűlés elfogadja. Amikor ez megtörtént, akkor Nemess dr. a mondat közepén otthagyta a druszáját és ravaszul vissza mosolygott rá. Schwartz háta mögött Tafrov József kajánul nevetett.

— Hiába nevet, — mondta Schwartz dühösen, — azért még se engedem, hogy a határozat jogerős legyen. Majd intézkedünk a miniszternél, hogy ne hagyja jóvá a határozatot.

Mintán az első szónoklata így „dugába dőlt”, az ifjú városatya haragosan távozott.

— Ugy látszik, — mondta — hogy itt előbb a ravaszságokat kell megtanulni, mielőtt az ember felszólal.

Ami a ravaszkodást illeti, hát azt tanulhatott volna Adler Andortól. Ő ugyanis arra a hálátlan földadatra vállalkozott, hogy megvédelmezze a gáztársaságot.

— Meg kell adni a gáztársaságnak ama kérelmét, — mondta, — hogy a szerződését átraházhassa a Központi villamosági részvénytársaságra. A város nem veszít vele semmit.

— Ohó! — kiáltották. Nem adunk a gáznak semmit.

— Elég, ha 32 fillért adunk neki egy köbméter gázért!

És leszavazták Adlert.

— Habár a gáz sötétben világít is, — mondogatták — mi világosan látjuk a gázgyár terveit...

TÖRVÉNYKEZÉS.

Königsberg gróf perei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 12.

Tíz év óta huzódnak az aradi királyi törvényszék előtt a Königsberg grófi család legkülönbözőbb perei. A család összes tagjai pert indítottak kölcsönösen egymás ellen, úgy, hogy a Königsberg-féle pereknek valósággal egy külön irattárt kellett rendszeresíteni a törvényszéken. Az összes folyamatban levő perek törzse az a hitbizományi ügy, amelyben ma érkezett le a Kuria döntése. Ezzel valószínűleg le fognak zárulni a perhalmazatok sorai.

Körülbelül nyolc évvel ezelőtt, a gróf Königsberg-család egységes elhatározás alapján folyamodott az aradi királyi törvényszékhez, mint hitbizományi bírósághoz: engedje meg, hogy a gróf Königsberg-család tulajdonát képező hitbizományi ingatlanokat, amelyek az aradmegyei Tauc községben vannak, tőkévé változtassa. A bíróság kimondotta, hogy a kérelemnek helyt ad, kimondván, hogy a legkisebb árverési vételár 1,244 300 korona 95 fillér. Az ily módon elárverezett ingatlant Königsberg Fidélf gróf vásárolta meg.

A vételárát a hitbizományi várományosok javára, mint a törvényszék letétjét, az aradi királyi adóhivatalban kezelik. Nemsokára ezután Königsberg Fidélf gróf a letétből 331 ezer koronát kért kölcsön, az ingatlanra fordítandó beruházásra pedig előzetesen körülbelül 200 ezer koronát vett fel.

Amikor a hitbizományi ingatlannak készpénzzé való átalakítása megtörtént, az összes érdekelt feleket, illetőleg azok képviselőit meghallgatta a bíróság és azok egyértelműleg oda nyilatkoztak, hogy Königsberg Fidélf gróf azokat a beruházásokat, amelyekre 200 ezer koronát vett fel kölcsön, tényleg eszközölte. Mégis amikor a gróf idősebb fia, Königsberg Lajos gróf afrikai utjáról hazakerkezett és értesült a

bíróság végzéséről, előterjesztést, panaszt, óvást, tiltakozást és felfolyamodást adott be ellene, azt állítván, hogy édesatyja a felsorolt beruházásokat nem teljesítette, és így megkárosította a hitbizományt.

Az aradi királyi törvényszék a jogorvoslatokat elutasította, mert a gróf képviselőjét Kráitz Lajos drt annak idején szintén meghallgatta és ő sem emelt a bíróság intézkedése ellen semmiféle kifogást. A gróf a táblához felebbezett, de az szintén elutasította. A királyi Kuria ma leérkezett végzésével mindkét alsóbíróság végzését helybenhagyta.

§ Érdekes uzsoraper Lippán. Nagyobb gabonauzsora lepleződött le a napokban Temesmegyében. Kizdia község huszonhét lakosa, Csokaj György és huszonhat társa feljelentést tettek a lippai csendőrségnél, hogy őket egy Vadányi Eduárd nevű kizdiai lakos, ottani kereskedő, rendszeresen kiuzsorázza. A lippai csendőrség megindította a nyomozást. Vadányi lakásán házkutatást tartott és százharminc váltót lefoglalt. A nyomozás kiderítette, hogy Vadányi a következőkép járt el: A szegény lakosságnak tél idején kifogy a lisztje, sertéseledele és ilyenkor a falubeli kereskedőtől, koresmárostól szokott egy-két zsák lisztre váltót kölcsön kérni. Az ilyen kölcsönöket azután a következő áratáskor vagy pénzben, vagy természetben fizetik vissza. Hogy az ilyen kölcsönök után nem a bankkamatláb szerinti százalékat szokták felszámítani, azt sejtethi a szíves olvasó. Viszont az, amivel Vadányit vádolják, meghalad minden képzeltet. Ő például — legalább így szól a feljelentés és így szólnak a vizsgálat adatai is — kölcsön adott egy métermázsa, huszonnégy korona értékű búzát. Ezért három hónapra tíz korona kamatot szedett. Vagy kölcsönadott két és fél métermázsa búzát három hónapra és szedett harmincöt korona kamatot. Voltak olyan esetek, hogy a kamat meghaladta a száz percentet. Hogy ezek a vádak mennyiben felelnek meg a valóságnak, azt ma még nem lehet megállapítani. Azonban tény, hogy ilyen módon könnyű a meggazdagodás és viszont természetes a nép elszegényedése. A lippai csendőrség különben kihallgatta mindazokat, akik aláírták a feljelentést és ezek megerősítették újra állításukat, hogy Vadányi tőlük rendszeresen három havi lejáratra az eredeti összegnek 25—30 százalékat követelte és a legtöbb esetben kapta is kamatként. Ez persze egy évre számítva meghaladja a száz percentet és mindenképp belettközik a büntetőtörvénykönyvbe. Most, hogy a dolog lepleződött, természetesen Vadányi kénytelen volt üzemeit beszüntetni. Viszont a lippai csendőrség a nyomozat összes adatait, amelyek oly szomorúan jellemzik a délvidéki román földművelő nép megélhetési viszonyait és gazdasági kultúráját, áttette a lippai járásbírósághoz, amely — hivatalból üldözendő súlyos bűncselekményről lévén szó — a legszigorúbb vizsgálatot indította meg a való tényállás kiderítésére. Amennyiben a vádak beigazolást nyernek, Vadányi elveszi büntetését.

§ Az adóhivatal csalói. A budapesti VI. kerületi adóhivatalnál a múlt év tavaszán nagy visszaéléseknek jöttek nyomára. Bosnyákovich János számsegéd Jambrik Gyula dr. ügyvéddel összejárva elhitette az adózó polgárokkal, hogy a pénzügyminiszter egy titkos rendeletet adott ki, mely szerint az ex-lex-ben felgyűlt adóhátralékukat elengedik, ha egyszerre nagyobb összeget lefizetnek. A pénzt Jambrik vette fel és osztzkodott Bosnyákovichsal, aki azután az adóhivatalban törölte az illetők hátralékát. Bosnyákovich és Jambrik közokirathamisítás, illetve csalás miatt ma állottak a budapesti törvényszék előtt, mely az előbbi két és fél évi fegyházra, az utóbbit fél évi börtönnre ítélte.

HIREK.

— Uj ezredparancsnok. A honvédminiszter a szegedi 8. honvéd huszárezred aradi osztályának parancsnokává Zech Colbert báró al-ezredes helyébe érkeserűi, ippi, rogozi és belmezei Fráter Jenő os. és kir. kamarást, a budapesti első honvéd huszárezred századosát nevezte ki.

— Lipót király hagyatéka. Párisból táviratozzák: Lipót király három leánya között legközelebb 18 millió frankot osztanak fel. Stefánia és Klementina hercegnők készpénzben kapják meg illetményüket, míg Lujza hercegnő részére bizonyos kikötések szükségesek, amelyekre nézve most folynak a tárgyalások. Lujza hercegnő kénytelen lesz a hat millió frank legnagyobb részét hitelezői kielégítésére fordítani, a fennmaradó rész pedig alig elég az általa megindított perek költségeinek fedezésére. Vaughan bárónő illetménye körülbelül 10 millió frankra tehető. A Lipót király által alapított részvénytársaság legközelebb valószínűleg feloszlik.

— A hitbizományok megváltása. Bécsből jelentik, hogy a kivándorlás meggátolására, amelynek nagyméretű emelkedése a hadsereget érdekli leginkább, tervet juttattak a felség elé, amelyet komoly bírálatra a felség illetékes kezébe juttatott. A terv szerint az összes hitbizományok megváltatnának, még pedig a föld árának a legutóbbi öt évben történt megbecslése szerint. A hitbizományok ellenértékét a tulajdonosok aranyjárdékban kapnák. Nem a saját kezoikhez, hanem a járadékok központilag kezeltetnének és a hitbizományok tulajdonosai a papírok kamatait kapnák. Vagyis a földbirtok-hitbizomány átalakulna járadék-hitbizományra. Így hozzávetőleg 19 millió held földbirtok szabadulna fel a adatként elapró parcellákban a földéhes magyar népnek. Hogy a tervnek ki a szerzője: azt még nem tudják.

— Az elutasított gázgyár. A közgyűlés a pénzügyi bizottság és a tanács javaslatára kimondotta, hogy a gázgyár szerződésének a budapesti központi gáz- és villanyvilágítási társulatra kért átruházását nem engedélyezi. A tanács javaslatával szemben Adler Andor a kérelem teljesítését javasolta, de a közgyűlés a felszólaló szavazatával szemben a tanács javaslatát fogadta el.

— Háizsolga mint akadémiai tanár. Berlinből táviratozzák: Az itteni rendőrség letartóztatott egy embert, aki a Humboldt-akadémián tanári minőségben előadásokat tartott és akiről kiderült, hogy tulajdonképpen háizsolga. Lindenstied Arthurnak vallotta magát és azt mondta, hogy egyetemi oklevelét Londonban szerezte meg. A rendőrség megállapította, hogy a szélhámos eredeti neve Bilinski Arthur, 35 éves és nemrég még háizsolga volt. Mint katonaszökevény 1 hónapi fogházra van elítélve, de ezt a büntetését még nem töltötte ki.

— A közgyűlés hálája. Purgly János és Heinrich Sandorné ezer koronás alapítványt tettek a gyermek kórháznál, Issekutz László dr. kétezer koronát adományozott Röntgen-laboratóriumra, Steiner Ferenc három ezer koronát felszerelésre ajándékozott eme emberbaráti intézménynek. A közgyűlés elhatározta, hogy a nagylelkű adakozók nevére egy-egy ágyat nevez el és követésre méltó cselekedetükért hálás köszönetet szavaz. Utasította a tanácsot, hogy a kórház igazgatósága útján szerezze be a Röntgen-laboratórium költségvetését, mert a város egy tökéletes kísérleti állomást akar a kórházban létesíteni és a hiányzó összeget a háztartásból fedezi.

— A vesztőhely Aradé. Arad város ma tartott közgyűlésén évtizedes hazafias mozgalomnak tette le zárkővét. Jóváhagyta a vesztőhely területének megvétele ügyében kötött szerződést és elrendelte a kegyeletes sarándokhely parkírozását, továbbá hálás elismerését fejezte ki mindazoknak, akik a szent cél elérésére segédkeztek. Lócs Rezső gazdasági tanácsnok jelentette be, hogy a polgármester a vesztőhely megváltására vonatkozó szerződést megkötötte özv. Pokorný Richárdnéval, a telek tulajdonosával. A város a 139 hold földet 209 ezer korona vételárért vette meg. Bejelentette még, hogy az adásvételi szerződést Jeszenszky budapesti közjegyző díjtalanul, állította ki és a bélyegköltségeket is a sajátjából fedezte. Az adásvételi szerződést, amelynek márciusban kell életbe lépnie, a polgármester Radisics István miniszteri titkár, Pokornýné rokona szíves közbenjárására kötötte meg. A közgyűlés a tanács javaslatára Radisics Istvánnak, Jeszenszky közjegyzőnek a szerződés megkötése körül kifejtett önzetlen fáradozásukért, Barabás Bélának pedig a megváltás körül teljesített hazafias működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A közgyűlés elfogadva az adásvételi szerződést, megbízta a polgármestert, hogy a szerződést sürgősen terjessze fel a belügyminiszterhez és annak jóváhagyását kérlelmezze.

A mai közgyűlés a vesztőhely berendezésének előkészítésére bizottságot küldött ki, amelynek elnöke Varjassy Lajos polgármester, helyettes elnöke Lócs Rezső gazdasági tanácsnok, tagjai pedig: Andrányi Károly, Stauder József, Szudy Elemér, Zima Tibor, Aknay Andor, Dániel Endre, Keller Izum, Kovács Vince, Keresztes Gyula dr., ifj. Neuman Adolf, Priegl István dr., Schill József, Urbányi János, Vizer Lajos, Fodor Zsigmond, Fabry Sándor dr., Kotsis Lajos, Lukácsy Lajos, Müller Károly, Mülek Lajos dr., Nesnera Aladár, Reinhardt Gyula, Reisinger Sándor, Szántav Lajos, Szathmáry Károly, Tabakovits Emil, Varjassy Árpád és Virágh Lajos. Ennek a bizottságnak az lesz a feladata, hogy a 10 hold beparkírozására, a többi fennmaradó föld értékesítésére, a mauzóleum létesítésére és az odavezető út rendezésére nézve előterjesztést tegyen. A mai közgyűlés kimondta még azt is, hogy a parkírozásra kiírja az országos pályázatot és annak lejáratát határidejét március 31-én állapította meg.

— Elutasított gyógyszerári kérvény. Schauer Lajos aziránt folyamodott, hogy a törvényhatóság neki a 11-ik gyógyszerár felállítására engedélyt adjon. A közgyűlés a kérelmet elutasította, mert egy éven belül már adott engedélyt újabb gyógyszerár felállítására és az egészségügyi bizottság véleménye szerint az új gyógyszerár a már létezők egzisztenciáját veszélyeztetné.

— Battonya villanyvilágítása. Megírtuk annak idején, hogy Battonya község szerződést kötött az aradi villamvilágítási részvénytársasággal a község villamvilágítására vonatkozólag. Ma délelőtt volt a világítási berendezés műszaki bejárása és üzembehelyezése. A világítást az aradi tarsaság távvezetékkel rendszerrel látja el, oly módon, hogy Araden egy feltranszformáló épületben az aradi kétezer voltos áramot tízezer voltosra változtatják át és az így Battonyára jutó tízezer voltos áramot egy ottani letranszformáló épületben százöt voltosra változtatják. A műszaki bejárásán a kormány nevében részt vett Buzás Elemér királyi főmérnök, a nagyváradi kerület műszaki felügyelője, a Ganz-gyár részéről Goldberger főmérnök, az aradi villamvilágítási részvénytársaság részéről Kakulyai Károly műszaki tanácsos és Fényes Dezső igazgató. A küldöttség megvizsgálta az összes berendezéseket, mire Buzás főmérnök megengedte az üzembehelyezést. Délután három órakor Aradról megindították az áramot, amely ma este már Battonyán világított. A műszaki bejárás után bankett volt.

— Strasznoff újabb szélhámoskodásai. Zágrábból táviratozzák: A hírhedt szélhámosnak, Strasznoff Ignácnak, akit tudvalevőleg három évvel ezelőtt elkövetett szédelgése miatt súlyos börtönbüntetésre ítélték, ma kellett volna elhagynia börtönét. Strasznoffot azonban az ügyesség nem bocsátotta szabadlábra, hanem átadta a mitrovicai törvényszéknek, mivel börtönbüntetése alatt újból különböző csalásokat követett el. Strasznoffot ugyanis a börtönirodában foglalkoztatták és ő itt ügyes módon különböző szállítóleveleket hamisított és ezek alapján szállítóktól és butorkereskedőktől nagyobb pénzüsségeket utaltatott ki magának, idegen név alatt, Fiumében és kisebb községekben. Strasznoffot most újból bíróság elé állítják.

— Köszönet a főispánnak. A mai közgyűlés köszönetét fejezte ki Károlyi Gyula gróf főispánnak az aradi gyermekkórház létesítése és felszerelése körül szerzett érdemeinek elismeréséül. A közgyűlés egyben felkéri a főispánt, hogy viseltesse a jövőben is oly szeretettel a kórház ügye iránt, mint eddig.

— A leleplezett kantinos leány. Komáromból táviratozzák: A huszárkaszárnyában levő kantinban szolgált egy Gizi nevű oselőleány, aki ügyességével, jóviseletével megszerezte környezete szeretetét. Izletesen süített, főzött és kiváló munkás volt. A huszárok szemet vetettek a leányra és szerelmi ajánlatokkal ostromolták. Egyszer hirtelen kipattant a titok, hogy a Gizi nem leány, hanem fiú. Kiderült, hogy igazi neve Nyitray Antal, vágsselyei illetőségű legény. Odahaza rosszul bántak vele, megszökött, és hogy rá ne ismerjenek, leánynak öltözött a csupasz képű fiú. A komáromi rendőrség megindította az eljárást. A leleplezés szenzációt keltett. A fiuleány megvallotta, hogy nemcsak őrmestertől lefelé, hanem őrmestertől fölfelé is kapott szerelmes ajánlatokat és a szerelmes leveleket nagy magindulással olvasta.

— Eljegyzés. Brenner Jenő, a Központi Szálloda szoba főpincére, eljegyezte Lőrinczy Erzsike kisasszonyt, Nagy Lajos aradi vendéglős unokahuzát.

— Kell Manó cég ajánlja párisi divat különlegességeit. Telefon szám 673 131

— Az üzemigazgató kilépése a Czeiler és Szathmáry cégből. Szathmáry Károly gépüzemigazgató egy régebbi közgyűlési határozat értelmében bejelentette a törvényhatósági bizottságnak, hogy a Czeiler és Szathmáry cégből töröltette magát. A mai közgyűlés a gépüzemigazgató bejelentését tudomásul vette.

— A megvert utazóközönség. Budapestről jelentik: A nyugati pályaudvarról Zsolnára induló személyvonatban tegnap helyet foglalt Janina Józsefné szül. Zendrák Rozál 48 éves, szabó neje. Indulás előtt az asszony dühöngeni kezdett, ernyőjével a közelben levő utasokat ütlegelte. Csak nehezen lehetett megfékezni, behozták a főkapitányságra és innen elszállították a tébolydába, a Lipótmezőre.

— Kóbor cigányok garázdálkodása Pécskán. Pécskai tudósítónk írja: Tegnap éjszaka özv. Kreuzer Istvánné lakásán kóbor cigányok garázdálkodtak. A cigánybanda betört az özvegy lakására. A megrémült asszony a legutolsó szobába menekült és magára zárta az ajtót. A cigányok oda is be akartak törni, de az asszony belülről megmondta nekik, hogy hol találhatják a pénzt és könyörgött, hagyják őt életben. A cigányok erre felforgatták a szobákat, mindent kifosztottak és megszöktek. A csendőrség azt hiszi, hogy Nagylak felé mennek és ilyen irányban nyomoz.

— **Segély-pályázat.** Az Aradi Kereskedők Köre a következő felhívást teszi közzé: A Pollák Sándor által néhai özv. Pollák Józsefné emlékeztetése telt alapítványból f. évi január 25-én egy beteg szanatóriumban vagy gyógyhelyen leendő kezelésre szorult aradi kereskedelmi alkalmazottnak 65 K segély fog kiadotni. Azok, akik e segélyt elnyerni óhajtják, szíveskedjenek orvosi bizonyítvánnyal ellátott kérvényeiket január 22-ig az Aradi Kereskedők Köre irodájához benyújtani. Az elnökség.

— **Halálozás.** Baumann Lajos butyini földbirtokost és nejét, Weisz Jolánt súlyos csapás érte. Egyetlen kis leányuk, Magduska e hó 11-én 10 éves korában elhunyt. Weisz Dávid kereskedő unokáját gyászolja a kis halotiban.

— **Kirabolt gözmalom.** Hódmezővásárhelyi levelezőnk írja, hogy ott vasárnap éjjel, eddig még ismeretlen tettesek betörték Tóth Ferenc és Társai újavárosi gözmalomába, az éjjeli őrt megkötözték, azután feltörték a Wertheim-szekrényt, melyből az összes pénzt, mintegy 16.800 koronát elrabolták. Szombaton este, mikor a malmot bezárták, nem maradt ott senki más, csak a malom állandó őre, az öreg Hézső Sándor, aki éjfélután egy órakor valami zajt hallott. Kiment az udvarra, de amint az iroda előtt elhaladt, egy alak rávetette magát, miközben Hézső kezéből a magával hozott égő lámpa kiesett és darabokra törve, kiugrott. Ekkor a sötétből még két alak ugrott elő, az öreg őt kezét hátrakötötték, lábát pedig odaerősítették kötéssel egy oszlophoz és a subáját ráterítették, hogy ne kiálthasson. Azután megkezdtek a munkájukat fesi-órudakkal, vasakkal és sikeresen végzett munkájuk után a vasut felé vezető ajtón elmenekültek. Hajnali 3 óra lehetett már, amikor az öreg Hézsőnek sikerült lábbát az oszloptól eloldani és ekkor tudára adta Tóth Ferenc tulajdonosnak az esetet. A nyomozás már eddig is oly sikerrel járt, hogy a betörők elfogatását a legrövidebb idő alatt remélik.

— **Észak-Olaszország és a Riviera.** A Menetjegyiroda ezidei tarsas kirándulásának programjában Európa legdivatosabb üdülőhelyeinek megtekintését vette föl. Nizza és Monte-Carlo mellett San Remo, Mentone, Capmartin, Mobaco, Beaulieu és Cannez sorakoznak, ahova sereggestül özönlik az ő és Újvilágból mindenki, aki pihenni és szórakozni óhajt. — A szorongásig megtelt vasuti kocsik és a tulsufolt szállodák jelzik leginkább, hogy az idény legforgalmasabb papjai következnek. A Menetjegyiroda kirándulóinak azonban az egész uton kényelmes közvetlen külön vasuti kocsik állanak rendelkezésre, az egyes tartozkodási helyeken pedig a pompás hotelekben előre rezervált szobák várják. Az utazást a Menetjegyiroda egyik legtapasztaltabb és az utasok vezetésében teljesen szakavatott főtisztviselője kíséri, a tartozkodási helyeken pedig (Milano, Genua stb.) intelligens helyi vezetők magyarázzák az érdekes látványosságokat. Részlete, prospektust szívesen küld az érdeklődőknek az Aradi Közlöny kiadóhivatala és a Központi Menetjegyiroda (Budapest, Vigadó-tér 1.)

— **Születések és halálozások.** Az aradi anyakönyvi hivatalban január hó 12-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Wirstschafter Illés elárúsitónak Sándor nevű fia, Kollár János máv. fékezőnek Jolán nevű leánya, Ivanov Mária zöldség termelőnek Ilona nevű leánya, Veliciu Romulusz dr. ügyvédnek Stella nevű leánya, Nemes András fodrász segédnek Irén nevű leánya, Khun György napszámosnak Mátyás nevű fia. Meghalt: Baumann Magda 10 éves leány, özv. Weszely Károlyné 78 éves magánzó.

— **Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme.** Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 261

— Január 15-én persaszőnyeg raktáromat felosztatom, addig a készletet minden elfogadható árban eladom. Schwarcz Zsigmond. 275.

— **Szabó féle pármái ibolya szappan** a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes illata s bőrpuhító üdítő hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem versenyezhet vele. Ha igazán finom szappannal akar mosdani, felesleges, hogy orága külföldi szappant vegyen. Egy darab 70 fill., 3 drb. 2 kor. Készíti Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Hánzu Nesztor és Hegedüs Gyula cégeknél. 268

— **Leltár előtt mindennemű áruk** mélyen leszállított árban lesznek eladva. Különösen nőtáskák, utazó-böröndök s mindenféle pénz, szivar- és cigarettatárcák, utazó készletek és színházi látosóvek, stb. Hegedüs Gyula üzletében, Aradon, Andrássy-tér 15. 257.

— **Francia likörök** legbiztosabb készítésére, házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

Az uralkodók asztaláról

Mértékletes királyok.

Egyik berlini lap legutóbbi száma érdekes cikket közöl „Hogyan étkeznek a királyok?” cím alatt. Ebben a cikkben olvassuk többek közt a következőket:

Egyszerűségéről híres Vilmos császár családi asztala. Természetesen az „egyszerűség” itt csak relative értendő. Jellemző erre ez az anekdota: Egy vadászat alkalmából a császárnak a szabadban szolgálták fel a reggelit, mely a következőkből állott: Bouillon-leves, borjuszelet friss spárgával, szárnyas sült, pudding és sajt. Az étkezés után a császár megveregette a reggeli rendezőjének vállát és így szólt:

— Nagyon helyesen volt kedves uram; egy kis leves, egy kis bus főzelékkel, némi szárnyas, csak így, egész egyszerűen; — ez tetszik nekem!

Megemlítendő, hogy csak maga egy kilogramm friss spárga körülbelül ötven koronába került akkor — februárban. Sokan azt is beszélik, hogy a császár kedvenc étele a savanyukáposzta szalonnával. Annyi tény, hogy a savanyukáposzta gyakran kerül udvari asztalokra, ha nem is éppen szalonnával.

Érdekes dolgokat beszélnek az elhunyt Lipót belga király étkezéséről. Lipót igen korán reggelizett, mint általában a nagyon elfoglalt uralkodók szoktak, így Ferenc József is. Lipót reggelije mindössze egy csésze csokoládéból állott, de nem sokára ezután az uralkodó kortét és szőlőt is evett. Hat óra felé ebédelt, az utóbbi években leggyakrabban Vaughan bárónővel együtt egész polgárian: levest, roastbeef-et, zöldfőzeléket és kevés tésztát. Mindehhez két három pohár asztali bort ivott. Hasonló egyszerűséggel étkezik Ferenc József is.

A legmesszebbre, szinte a fűsvenységig vitte az egyszerűséget I. Vilmos német császár. Mikor öreg korában az orvosok reggelire champagnert rendeltek neki, megparancsolta személyzetének, hogyha egyik nap marad valami a poharában, azt tegyék el neki a másnapi reggelire.

Eduard, az angolok uralkodója, aki velszi herceg korában híres inyenc volt, most egyszerűen él. A menüt maga a királyné állítja össze, gondosan összeegyeztetve az udvari orvos előírását az esetleg meghívott vendégek igényeivel. Gyomorbaja

miatt különben VII. Eduard csak könnyű sülteteket és tésztákat kap ebédre.

Miklós cár asztalán leggyakrabban az orosz nemzeti ételek, halak, sültök és kaviárok fordulnak meg. Kényes izlésű Abdul Hamid, a detronizált török szultán, aki a török konyhát francia módra reformálta.

Fallières, a francia köztársaság elnöke, elmentében elődjével, Loubet-val, teljesen polgári módon étkezik. Annyi bizonyos, hogy a mai uralkodók általában nagyobb egyszerűséggel étkeznek, mint például a főúri családok és bizonyára ennek is része van abban, hogy olyan szép kort érnek el, mint amelyet elértek I. Vilmos, Piusz, Lipót, XIII. Leó pápa és a mi uralkodónk.

A meghülés

az az ajtó, amely a komoly betegségeket be-bocsátja, de a SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ becsukja az ajtót, még mielőtt a betegség oda beférközhessen.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

5741/9

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

tisztaságával, emészthetőségével és gyógyító erejével nagy hírnévre tett szert.

Orvosok, szülésznők, szülők és betegek ajánlják mindennemű torok- és mellbajoknál mint az egészség megbízható támaszát.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az „Aradi Állatvédő Egyesület” mely múlt évi működéséről egy füzetben számol be, amelyet az egyület minden tagjának megküldött — e hó 14-én d. u. fél 6 órakor tartja évi közgyűlését a városháza kistermében, amely közgyűlésre az egyület tagjait és a humánus cél iránt érdeklődőket ez uton is tisztelettel meghívja az Elnökség.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEZÉS.

— **Hatvan hold konyhakertészet.** Faragó Gyula gazdálkodó azt kérte a várostól, hogy 430 holdnyi bérletéből százhetven holdat hasítson ki és ennek a tömbnek a bérletét 1913-tól számítva, újabb tizenkét évre hosszabbítsa meg. Ennek fejében kötelezi magát, hogy hatvan holdon konyhakertészetet rendez be és magasabb bérösszeget fizet az eddiginél. A közgyűlés teljesítette a kérelmet azzal a kikötéssel, hogy a bérlet a termelvényét Aradon köteles piacra vinni és elárúsítani.

— **Arad az O. M. K. E. alapító tagja.** A mai közgyűlés kimondta, hogy 1000 korona támogatással belép az O. M. K. E. alapító tagjai sorába. A belépés már ebben a hónapban történik meg s az 1000 koronát 5 éven át évi 200 koronával törleszti a város.

— **A sertéshizláló telep városi segélye.** A közgyűlés ma névszerinti szavazással engedte át a sertéshizláló telepet létesítő részvénytársaságnak a Ménes-völgyben fekvő 15 magyar holdnyi területet.

Smocking, frak, jaquet és szalon öltönyök készen és mérték szerint kifogástalan kivitelben.

NEUMANN M. ARAD

cs. és kir. udv. szállító

FÉRFI-, FIU- ÉS LEÁNYKA RUHA-TELEPE.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, január 12

Kínálat, vételkérő korlátolt. 5000 mm. 5 fillérrel magasabb. Amerika változatlan.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Tengeri 1910. májusra	6.68—6.69	6.67—6.68
Buza 1910. áprílisa	14.32—14.33	14.30—14.31
Zab 1910. áprílisa	7.68—7.69	7.66—7.67
Rozs 1910. áprílisa	9.95—9.96	9.95—9.96
Buza 1910. októberre	11.98—11.99	11.97—11.98
Buza 1910. májusra	14.10—14.11	14.09—14.10
Rozs 1910. októberre	8.98—8.99	8.98—8.99

Zárul 5 órakor.

Magyar hitelrészvény	...	791.—
Allamvasút	...	763.75
Közúti vasút	...	672.—
Városi villamos vasúti részvény	...	321.—

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. január 12.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új	...	13.80—13.85
76	...	13.90—13.95
77	...	14.00—14.05
78	...	14.10—14.15

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos új	...	13.75—13.80
Rozs új	...	9.10—9.20
Árpa új	...	6.50—6.55
Zab új	...	6.75—6.80
Tengeri régi	...	5.60—5.65

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NYILTTÉR.

MINDEN KÜLÖN ÉRTESÍTÉS HELYETT.

WEISZ ADOLF

fényképész Szegedről, eljegyezte

BLUM MIKSA ur leányát,

MARGITKÁT

Szapár-Ligetről.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik felejtethetetlen nőm, illetve édesanyám és unokám temetésén résztvettek és részvétnyilatkozataikkal igyekeztek mély gyászunkban résztvenni, ezúton is fogadják hálás köszönetünket.

Arad, 1910. január 12.

Wolf Adolf és családja.

Wolf Béla és neje.

Mély fájdalomtól lesújtott szívvel jelentjük, drága jó kis gyermekünk, illetve testvérünk, unokánk

Baumann Magduska

folyó évi január hó 11-én, éjjel 12 órakor, életének 10 ik évében történt gyászos elhunytát.

A drága halott hült tetemeit folyó hó 13 án d. e. 10 órakor fogják az izr. temető halottas házából örök nyugalomra helyezni.

691.

Aldott legyen emléke! Legyenek édesek álmai!

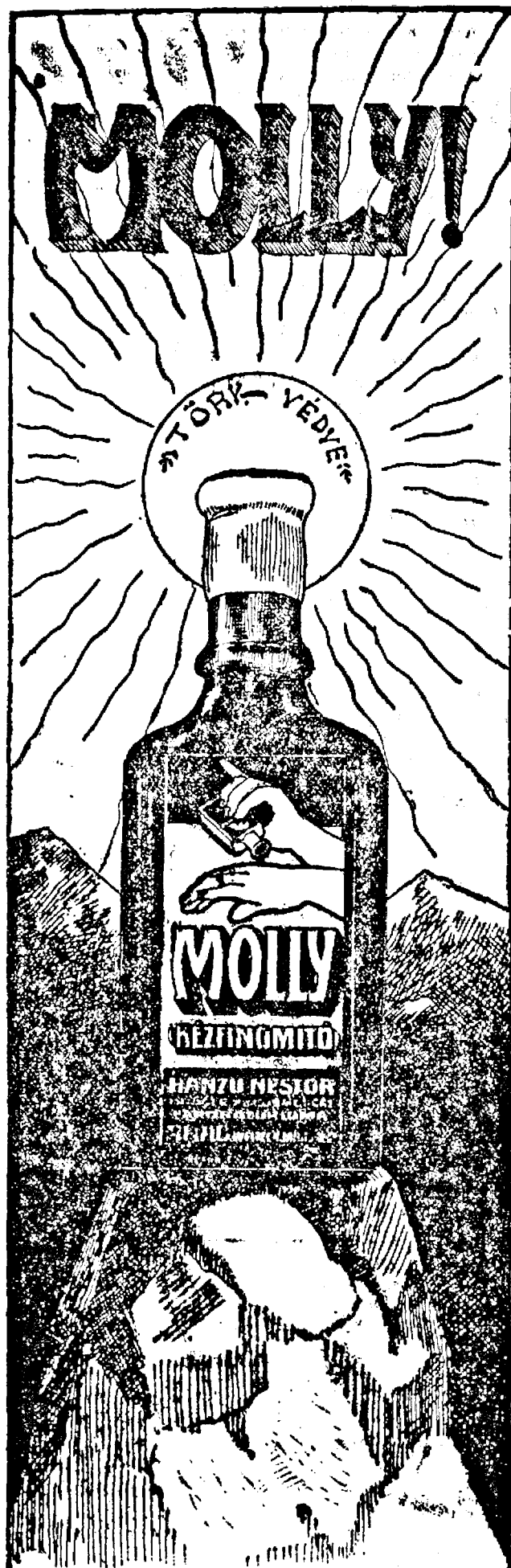
Arad, 1910. január hó 12-én.

Baumann Lajos és neje szül. Weiss Jolán szülei: Künstler Andor, Künstler Dezső, Künstler Ernő. Künstler Irén testvérei. Weiss Dávid és neje, özv. Baumann Benedekné nagyszülei.

Elveszett

f. hó 8-án egy ametiszt gyöngy függő a Boros Béni-tértől Weinberger Ferenc ékszerész üzletéig, amitegy öreg takarítónő vitt javításra. Igen tisztelt olvasóinkat, illetve a becsületes megtalálót ezúton kérjük fel, hogy azt kegyeskedjen kiadói hivatalunkba visszaszolgáltatni, esetleg utbaigazítást nyújtani. Megtaláló, vagy utbaigazítónak a szegény takarítónő béréből 3 korona jutalmat ajánl föl.

Ósidőktől fogva szappannal tisztítjuk a ruhán esett foltot, szappannal tartjuk tisztán testünket szappan a legjobb szer a fog és szájmossa is a modern orvosi tudomány legújabb tanítása szerint. Érthető tehát Sztraka Menthol fogszappanjának közkeletűsége, mely az inyt nem marja, mégis erősen diszinficiál, habja nem undorító, sőt ellenkezőleg, tartósan üdítő hatása eljut a fogközők legelrejtettebb zugába is. E szappannak köszönhetjük, hogy kellemetlen szájszag, s fogak romlása nincs többé. Ára gyógyszárakban 1 kor. Kapható: gutori Földes Kelemen ur gyógyszerárán, valamint Vojtek és Welsz urak droguériájában, Aradon.

3 NAP ALATT!
bársonypuha és habfehér kezei lesznek, ha a "MOLLY" kézfinomítót használja.

Előkelő vegyészek és kozmetikusok igazolják, MOLLY kézfinomító a jelen hogy a kor legelőkeltebb kézápoló szere. Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár és szétküldés:
HANZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

ARAD, Weitzer János-utca 2. sz.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bőr- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Igazgató: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 22.
Külföldi: EPERJES.

Főelárutók Aradon: Dür Gusztáv, a városházzal szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268.
Fejér Gyula, telefon 71. sz. 281

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1910. évi január hó 13-án:

B) bérlet.

B) bérlet.

Bákirálynő.

Operette 2 felvonásban. Írták: Seymour Hicks és Cosmo Hamilton. Verséit írta: Chas H. Faylor. Zenéjét szerzették: Herbert E. Haines és Evelyn Baker. Fordította: Heltay Jenő.

SZEMÉLYEK:

A herceg	Beregi S.	Angela	Dócsy Nusi.
Az anyja	Follinusz E.	Catherham	Lászy Etel.
John Crystal	Várnai Jenő.	Duendrey	Leövey Leó.
Lady Crystal	Berkőné.	Rousphol	B. de Ferenc.
Sophia	Kun Irén.	Monpellier	Nagyiván L.
Honorina	Zalay Margit.	Gibson	Polgár S.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Béni Simon-utca 1. szám, Szabadeg-tér mellett.)

Műsor 1910. január 13 án, csütörtök:

1. Leleményes detektív. Humoros. — 2. Farsztatás az olasz Alpokban. Látványosság. — 3. Gyorsan halta. Humoros. — 4. Hálás koldus. Dráma. — 5. Kényszerű házasság. Humoros. — 6. Fiume és Abbazia. Látványosság. — 7. Dráma Tirolban. Dráma. — 8. A Mont Blanc vasút. Látványosság. — 9. Ekszertolva. Életkép.

Előadások délután 5 órától kezdve.

Előadásokban:

A jövő háborúja.

3 felvonásban. Számos vetített és mozgóképpel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstneműeket kicseréltek és veszek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 508

Ciczi.

Csak pénteken jöj. Ma hozzád jövék. 695

Kerestetik

a főtéren vagy ahhoz közel eső utcákban egy modern, 4 szoba, fürdőszoba, cselédszoba és minden mellékhelyiségekből álló lakás május 1-sejére. Ajánlatok „4 szoba” jelíggel e lap kiadóhivatalába adandók le.

Házvezetőnőnek

ajánlkozik intelligens fiatal nő, ki a gazdaság vezetésében teljesen jártas. Címe a kiadóban. 371

Jó minőségű

erdélyi dió viszont elárusítók részére jutányos áron kapható. Tudakozódni lehet Deutsch Lipótnál Arad, Rákóczi-utca 4. sz. 698

Gyűjtőlisták

kitűnő bizonyítványokkal, keres kisebb gazdaságban önálló kezelői vagy bármely szerény díjazással bizalmi állást. Faragó, Arad, B. Választó-utca 22. 690

Főtéri bolt kiadó

Andrássy-tér 8. számú házban. Bővebb felvilágosítást ad az Aradi Közlöny kiadóhivatala.

Üzleti könyvek,

gyári raktára. Képes levelező-lapok csaknem félárban. Rongált dobozu levélpapírok, farsangi jux-cikkek és álarok legnagyobb választéka. Legújabb társasjátékok. A kölcsönkönyvtár 275 oldalas új magyar jegyzéke megjelent. 90,000 kötetes kölcsönkönyvtár. 30,000 kötetes zenemű kölcsönző intézet. Nagyválasztéku antiquarium. — Kerpel Izsó, könyv és papírkereskedése Aradon Andrássy-tér 20 sz. Telefon 385. 525

Éladó

Erdélyi-utca 5. számú ujonnan renovált ház, mely áll 2 lakásból, 3 szoba és 2 konyha s minden mellékhelyiségekből. — Bővebbet ugyanott. 216

Gazdaasszonyak

ajánlkozik magányos urhoz fiatal nő. Vidékre is elmegy. Cím a kiadóban. 355

Rádnal-ut 10. szám

és Bercsényi Miklós-utca 29. szám alatt lévő két adómentes emeletes bérházak eladó. Bővebbet Klein József tulajdonosnál. 521

Lakás

kerestetik február elsejére, mely két szobából és mellékhelyiségekből álljon, lehetőleg a belvárosban. Cím a kiadóhivatalban. 698

Le Carnaval Parisienne

5 féle jelmezalbum Aradon kapható: Ingusz I. és fiakönyvkereskedésében, Andrássy-tér 16. Telefon 517. 671

Telefon 348.

Husserl Manó
bádogos
vizvezetők szerelő.
Javítások 161
olcsón és gyorsan.
Arad, Szt. Pál-utca 11.

Megbízható

penzbeszedő azonnali belépésre kerestetik. Cím a kiadóban

Kitűnő világosi hegyilbor

literenként 26 kr.-ért és óborok legjutányosabb áron kaphatók Poppé Sándornál Aulich Lajos-utca 8/a. 459

Megjelent

a Tolnai Világlapja új évfolyamának I. és II. füzeté, valamint Tolnai nagy Világtörténelmének negyedik kötete. Előfizethető évnegyedre vagy számonként. Krausz Paulin könyvkereskedésében. 511

Modern

földszinti v. első emeleti uri lakás kerestetik a főtéren vagy annak közvetlen közelében. A lakás 4-5 szoba, előszoba, fürdőszoba és megfelelő mellékhelyiségekből állhat. Ajánlatokat lakás jelíggel a kiadóhivatal továbbít. 487

Herling Mihály

Arad, Kossuth-u. 66. (Czernóczy-mellett.)
üveg, porcellán és képek kereskedése. 491
Elvállal mindenemű üvegezési munkákat legjutányosabb áron úgy vidéken is.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő-üzlete
Arad, Weitzer János-utca 13. sz.

Kész paszomány
és gombkötő áruk
nagy raktára.
391

Rendelések a legizlésebb kivitelben, gyorsan készíttetnek.

Legtömegesebb
impregnált
női havi kötők
tucszatonként 1 korona
80 egyszerű övek 90
fillér és Tricot övek 3
korona 20 fillérért
kaphatók
Földes Kelemen
gyógyszertárban
Aradon, Deák Ferenc-
utca 11 szám.
381

Alkalmi vételek és eladások

Ékszer-áruházaiban

arany és ezüstneműekben, Arad legmagasabb óra és ékszerárúháza

Deutsch Izidor

órák és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és brillians tárgyak a legmagasabb áron megvételnek vagy más tárgyakra átcserehetőnek
TELEFON 438. TELEFON 438

I. rendű egyenlő fonatu „Standard” manilla

kéveköttő zsineget

valamint garantált 98—99%-os

rézgálicot

szállít legolcsóbb áron

Póór Rezső

BUDAPEST, V. Zrínyi-utca 1. szám.

Szíves kérdezősködésekre megbízottam készséggel áll rendelkezésre. 696

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szépitő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, zsirtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

— ARA 1 KORONA. —

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

Gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

361

SZOKOLY SÁNDOR

gyógyszertára

697

ARAD,

Kelemen-téren

a szerb templommal szemben

MEGNYILT.